1872.

Digitized by Google

A F LUCERBLAD
A FOGELVIK

ILLUSTRERAD

NISSE-KALENDER

FÖR

1872.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS ISAAC MARCUS,
1872.

Printed in Sweden

Digitized by Google

Till Nisses vänner!

Så kommer Nisse åter,
fast uti boklig drägt,
och helsar sina vänner,
som vanligt, oförskräckt.
Han prydt sig som kalender,
när Jul är inne nu.
Ej sant? *I många former*
det sköna trifves ju!

Uppmuntrad af det bifall,
i fjor kalendern vann,
har Nisse gjort försöket
en gång på nytt, minsann;
och hoppas, att han icke
— ja, witzen må bli sagd! —
bland allt förläggarkramet

JUL 29 '46 Björck

Digitized by Google

1126485

Ty inom gamla skalet
fins friska kärnan qvar,
och glad är pilten ännu
som uti all sin dar.
På snitten och på pennan
käns Nisse nog igen:
det kött utaf hans kött är
och ben utaf hans ben!

Men punktum! — Företalet
kan stöta på chikan:
ty, att sig sjelf berömma,
var Nisse aldrig van.
Nog af: lik hederstomtar,
hvarpå vi gerna tro,
han fröjd och julelycka
för med till hvarje bo!

Digitized by Google

DEN VÄNTADE GENERALGUVERNÖREN.

TECKNING

AF

SYLVIA.

Digitized by Google

Digitized by Google

I.

Generalguvernören öfver F. skulle komma till W. — Detta var en nyhet, som med blixtens hastighet for igenom det lilla samhället.

Magistraten trädde skyndsamt tillsammans. Det högvisa rådet syntes mer än vanligt allvarligt och djupsinnigt — huru skulle man mottaga den store mannen? Denna särdeles vigtiga fråga afhandlades naturligtvis på det högtidligaste. — Först och främst kom man underfund med att stadens gator voro i det bedröfligaste skick — en generalguvernör kunde omöjligt uthärda att färdas öfver dem. Enhälligt beslöt man således en ny stenläggning på de gator, som han vid resan till och ifrån staden nödvändigt måste passera. Derpå förkunnade en af stadens äldste, att en rik enkefru upplåtit till högstdensamme sitt vackra boningshus, hvilket tillfölje häraf blifvit bestämt att undergå reparation från fotresningen och upp till takåsen, samt att en särskild våning skulle inredas till den utomordentliga gästens förfogande och denna våning prydas med de dyrbaraste mattor och solidaste och modernaste möbler o. s. v.

Mot detta förslag protesterades dock på det högsta. De tillstädesvarande förklarade, att de hvar för sig just tänkt göra precist enahanda anbud och erkände sig beredda, att i hvilket ögonblick som helst lemna hus och hem, samt redobogna till hvilka reparationer och om-

Digitized by Google

kostnader som helst. En liflig debatt uppkom nu öfver detta ämne. Den rika enkans anbud antogs dock omsider.

Damerna hafva nu en gång för alla företrädet, anmärkte man slutligen artigt, och hvad värdskapet beträffade, så kunde ju blott en person lyckliggöras härmed. Deras tänkesätt hoppades de imellertid underdånigst icke skulle vara misshagligt på högre ort och om den lilla strid, de nyss utkämpat med hvarandra, skulle nå generalguvernörens öron — hvilket de ju icke kunde förhindra såsom stridande mot deras principer, ty för sina handlingar hade de aldrig skytt ljuset — så önskade de att han icke måtte vredgas öfver det gästfria nit, de hade visat. De voro utan allt fjesk, rättframma, nitiska undersåter och traktade hvarken efter tomma titlar eller ordensstjernor, — hvarpå man uttalade den aktning, man hyste för hvarandra, samt återtog den på en stund afbrutna öfverläggningen om bästa sättet att mottaga den höge gästen.

Det beslöts omedelbart härpå att stadens samhälle på ett eller annat sätt skulle ge sin förtjusning luft öfver äran att en generalguvernör under ett helt dygns förlopp täcktes dväljas inom detsamma. För att ge ett uttryck åt dessa fröjdefulla känslor, ansågs en middag såsom det mest passande. En generalguvernör med svit skulle måhända finna ett nöje uti att på denna middag äfven se stadens damer — vackra toaletter, fladdrande lockar, strålande ögon, rodnande kinder — ja, denna dekoration vore måhända icke så oäfven.

Man öfverenskom således att damer tillhörande la haute volée äfven skulle bivista den stora opinionsmiddagen och bestämde att den skulle arrangeras på societetshuset, hvilket för tillfället borde på det festligaste smyckas. — Sedan nu dessa beslut voro afhandlade och afgjorda, åtskiljdes magistraten, och snart visste

Digitized by Google

stadens alla innebyggare det sätt, hvarmed man var betänkt att mottaga den väntade generalguvernören.

Vänner och bekanta kände i de dagarne ett stort behof af att besöka hvarandra, och öfver upprifna gator och rullande kullerstenar arbetade man sig fram, för att göra de mest efterlängtade visiter. Vid tékoppar och toddyglas afhandlades nu icke allenast magistratens visa beslut, utan man framkastade och öfverlade äfven om en del mera detaljerade frågor som t. ex.: hvilka damer räknades egentligen tillhöra la haute volée? Hvilka toaletter skulle denna haute volée bära på denna utomordentliga middag? Hvilka anrättningar borde serveras? Hvem borde dekorera societetshusets matsal? O. s. v.

Utom dessa frågor, gick genom alla dessa olika samqväm en hviskning, en mycket sakta hviskning om att denna generalguvernör icke var någon vanlig generalguvernör. Det nämndes också något om hans blod, som icke skulle vara något vanligt blod. Man hviskade också något om att denna generalguvernör var befryndad med en kejserlig familj, men icke heller på något vanligt vis, som hvem som helst kunde uträkna — med få ord, det var på en gång förenadt något mystiskt och upphöjdt i denna generalguvernörs person, och med en blandad känsla af hänryckning och vördnad betraktade man eller företog sjelf nödvändiga tillrustningar, och i de flesta familjer voro dessa ganska vidlyftiga.

Fruarna Pauli, Renander och Klelev förklarade rent ut för sina män, att de hvarken tänkte begagna den blå, gröna eller gredelina sidenklädningen, utan något splitternytt, som borde komma från Petersburg, Stockholm eller åtminstone Helsingfors. Fröken Nyburn bedyrade för sina föräldrar, att hon på den tilltänkta middagen icke skulle uppträda i någon klädning alls, om hon ej kunde få en sådan af hvit silkesflor, lika med den fröken Roken bekommit från Paris, fast kanske ändå "ett strå

Digitized by Google

hvassare.“ Fru Holm, den lilla kaptensfrun, dånade, då hennes man sade sig icke anse sig tillhöra la haute volée och derför högtidligt förklarade sig icke vilja subskribera till denna middag; medan återigen fruarna Went och Stark och fröknarna Holming, Möller och Svärd afgåfvo de heligaste bedyranden på att ingen skulle förmå dem att bivista denna tillställning, ty det var minsann ingen småsak att uppträda inför denna generalguvernör. Med en vördnadsfull rysning påminde de härpå hvarandra om hans blod och talade om de höga salarna i Petersburg och all den finhet och etikett, han ifrån vaggan vore vand att se.

Hvart man än vände sig, var en förvirring och strid och ifver utan all gräns. Tvänne fintvätterskor hade fått hysteriska anfall; fem sömmerskor, tre skräddare och sju skomakare voro nästan vanvettiga; fyra hårfrisörer anordnade lockchinjonger under de allvarligaste tankar på sjelfmord och tvänne intima vänninnor afbröto allt umgänge med hvarandra till följe af en meningsstrid om blått eller grönt vore modefärgen.

Men ingenstädes var väl större uppståndelse än i den Bramanderska familjen och detta var helt naturligt — herr Bramander hade fått ett förtroendeuppdrag. Det ålåg honom nämligen att ha öfverinseende öfver alla de arrangementer, som hade afseende på den tilltänkta stora middagen och särskildt att till källarmästare Rosendahls efterrättelse uppteckna de rätter, som borde serveras.

Fru Bramander hade under en veckas tid nöjet att i sitt förmak mottaga dussintals besök, alla på det lifligaste deltagande i den stora frågan: huru man på bästa vis borde mottaga den väntade generalguvernören. En morgonstund i denna minnesvärda vecka gick fru Bramander med högburet hufvud omkring i sin våning, under det hon talade med sin dotter just om den väntade vigtiga tilldragelsen.

Digitized by Google

“Ser du, Betty, det finnes ingen, som ger sådana middagar som vi. Jag kommer ihåg, då lagmanskan Servin sade, att hon aldrig ätit en sådan kejsarpudding som hos oss. Naturligtvis vet man, att jag med råd och dåd hjelper till med arrangementerna ... tyst, det ringer på tamburklockan. Skynda dig och gif mig min mössa, den der med blå blommorna uti ... jag såg fru Nipp och fru Tipp gå förbi, och kanhända....“

Och det var verkligen fruarna Nipp och Tipp, som begifvit sig ut i den välvilliga afsigten, att meddela de bästa råd samt att uttrycka sitt hjertligaste deltagande för herrskapet Bramander.

“Min söta Julie,“ sade fru Tipp, “det är en evighet sedan jag såg dig.“

“Ja, jag längtade riktigt hit och jag sade just, att om någon vet besked om middagen och alla dem, som skola dit, så är det du,“ menade fru Nipp, i det hon kysste fru Bramander på kinden.

“Nu skolen ni slå er ned i soffan och dricka en kopp chokolad,“ sade fru Bramander. “Min gubbe är just utgången för att beställa så många blommor, som möjligtvis kunna erhållas.“

“Hela salen skall väl smyckas?“

“Den skall orneras med fanor,“ upplyste fru Bramander, “och rundt omkring väggarna skola stå alléer af lagerträd, pelarne komma att viras med guirlander, det skall bli taffelmusik, men musikanterna skola inte synas, alldeles inhöljda i blommor...“

“Men om musikanterna äro inhöljda i blommor, huru skola de då se stråkarna och fiolerna?“ frågade fru Tipp.

“Min söta vän,“ sade fru Bramander, med ett moln på sin höga panna, “naturligtvis menade jag musikläktaren, som helt och hållet skall skylas af slingerväxter, blommor och löf, och bakom detta.....“

Digitized by Google

“Sitta musikanterna . . . ack, jag förstår! Hvilken präktig idé!“

“Den är min,“ sade fru Bramander.

“Lilla Julie är makalös!“ utropade de båda väninnorna och fru Nipp tillade: “huru lycklig är inte Betty, som har en sådan mor!“ och härmed nickade fruarna Nipp och Tipp mot det Bramanderska parets enda barn och arfvinge, en ung blond flicka med milda blå ögon, hvilka just nu med ett spanande uttryck voro fästade på gatan nedanför det fönster, vid hvilket hon för tillfället tagit plats.

“Jag vet, hvem Betty ser efter,“ sade fru Tipp.

“När en flicka bär förlofningsring, är det just inte svårt att gissa,“ tillade fru Nipp.

En vacker rodnad hade vid dessa ord uppstigit på den unga flickans kinder.

“Nå, hvad säger fästmannen om att lilla fästmön skall på den stora middagen? . . . Är han ej rädd att någon bland guvernörens svit skall snappa bort henne? . . . Ja, ja, värre har man sett, och en så söt och rik flicka som lilla Betty kan ha sina pretentioner. Nå, uppriktigt sagdt, törs han släppa ut sin käraste, utan att sjelf vara med?“ frågade fru Nipp.

“Visst skall han sjelf vara med,“ sade fru Bramander och bredde sin klädning majestätiskt omkring sig. “Bramander är just utgången, för att teckna hans namn på subskriptionslistan.“

“Nå, då är herr Livander lyckligare än stadens öfriga kontorister och bokhållare,“ sade fru Tipp, “ty det lär vara beslutadt att väl stadens handlande, men icke deras biträden. . . .“

“Oskar Livander blir ju snart kompanjon med Bramander, och hvad middagen beträffar, så . . .“ Fru Bramander afbröt sig sjelf, skakade med en oefterhärmlig rörelse sitt hufvud, hvarvid de blå blommorna kommo i

Digitized by Google

en sakta dallring, en rörelse, som nogsamt visade, att utan Bramander och hans familj hela middagstillställningen skulle vara ett intet.

“Ja, min goda du, hvem vet icke huru mycket herr Bramander har att säga i denna sak, jag repeterar endast hvad jag hört. Lotten Wenster, till exempel, sade just i går, att det måtte vara bra tråkigt för er, att ej få Oskar med. Lotten för sin del erkänner att hon tycker sig icke kunnat se en ärlig menniska i ansigtet, om inte hennes svärson varit egen handlande och således ej kunnat föra sin unga fru med på middagen.“

“För vår del behöfver fru Wenster icke ha några bekymmer. Jag säger blott: vår blifvande svärson kommer att föja oss.“

“Oskar är inte alls angelägen att komma med på den der middagen,“ inföll den unga fästmön och nalkades det runda divansbordet, omkring hvilket de trenne fruarna sutto. “Han vet icke ens utaf att mamma önskar. . . .“

“Men se, här ha vi Bramander,“ sade hans fru, som satt rak och magnifik, och icke en blomma eller blad rörde sig i hennes turbanlika mössa.

“Du var väl så snäll, Patrik, och inte glömde att teckna Oskars namn på middagslistan?“

“Det var alldeles ogörligt,“ sade herr Bramander, i det han skakade sitt lilla trinda hufvud, och, der han gick öfver mattan, var han i sina rörelser icke olik en kolossal gråsparf; “min själ, var det inte alldeles omöjligt; inga undantag, sade man.“

“Inga undantag!“ upprepade fru Bramander, som fått en häftig blodsusning mot hufvudet. “Det här måtte vara ett misstag, Patrik!“

“Det är så tusan heller! Jag ordentligt tiggde och och krusade, som du sa’ . . . hm . . . det vill säga, jag gjorde. . . .“

Digitized by Google

"Dumhufvud!" sade fru Bramanders blickar. Åratals öfningar hade lärt herr Bramander att läsa i dem, han tystnade och stod som en sparf framför en fågelskrämma.

"Man sade mig," fortfor han, "att om stadens alla kontorister och bokhållare skulle med på middagen, så blefve det ingen plats för guvernören och hans svit."

"Men det var ju bara fråga om en...."

"Det sa' jag också, men man menade, att om man hade undseende med en, så skulle alla de andra komma efter."

Fruarna Nipp och Tipp utbytte ett par strålande ögonkast, derpå uttryckte fru Nipp sitt innerliga deltagande i denna på en gång så kinkiga och allvarliga sak och fru Tipp såg på fru Bramander med tårade ögon, kallade henne sin "egen lilla stackars Julie", bad henne inte låta modet falla samt försäkrade, att hon uppriktigt hoppades, det herr Oskar Livander skulle komma med på middagen, och gjorde en aflägsen häntydning på att herr Bramander troligtvis gått mindre diplomatiskt tillväga samt att hon vore fullkomligt öfvertygad, att bättre framgång skulle möta ett nytt försök.

"Vi sätta oss fullkomligt öfver huru det än må gå," försäkrade fru Bramander och satt rak och stel i sitt soffhörn. "Jag vet, att vårt anseende inte lider häraf... det är kanske mera stadgadt än mångens annans." Fruarna Nipp och Tipp fingo härvid ett hastigt ögonkast. "Det stora förtroendeuppdrag, man nyligen visat Bramander, är ett talande skäl för mina ord. Och jag tillägger blott, att från och med denna dag är Oskar kompanjon med min man och detta vårt beslut skall kungöras i morgondagens tidningar."

"Jaha, detta hade vi kunnat tänka på förut," sade herr Bramander och trippade lätt omkring på sina smala ben; "hvarför har du alltid påstått, att det skulle vara så högtidligt om Oskar först på bröllopsdagen...."

Digitized by Google

"Tig!" befallde fru Bramanders blickar, och den äkta mannen tystnade ögonblickligen. Äfven dottern Betty, som rörde sina läppar, kanske för att säga några ord om att hennes Oskar, i hvilket fall som helst, icke skulle vilja gå på denna tillställning och att han för sin del smått skrattade åt alla de tillrustningar, man gjorde i och för den der generalguvernören; men hvad hon än hade ämnat säga, intet ord kom öfver hennes läppar, ty hon likasom fadern förstod att rätta sig efter fru Bramanders minspel.

Fruarna Nipp och Tipp talade derimot ganska mycket. De rådde fru Bramander, att för all del nyttja ljusblått på middagen, emedan det klädde henne så väl; sade, att lilla Betty bestämdt komme att göra någon högförnäm eröfring och följaktligen, om hon blott skulle vilja, också ett utomordentligt parti; undrade, hur i all verlden herr Bramander skulle kunna hinna med alla de vigtiga uppdrag, man pålagt honom, och rekommenderade sig slutligen, i det de bådo om sin hjertliga helsning till herr Oskar Livander.

Så fort de båda fruarna stängt dörren bakom sig, påstod fru Bramander, att hennes man var den dummaste varelse under solen — samt erkände sig sjelf vara en bland jordens olyckligaste qvinnor och tillade: "du kan då aldrig tiga, utan springer med allt hvad du hör! Hvarföre relaterade du ordagrannt allt det som passerat och det man svarat dig angående Oskar? När jag frågade dig, om du tecknat hans namn på listan, så hade du ju kunnat svara: min söta vän, det har jag alldeles glömt."

"Men du har ju sagt, att jag aldrig får ljuga för dig."

Under försäkran, att herr Bramander var fullkomligt ohjelplig, slog fru Bramander förmaksdörren igen efter sig, så att möblerna samt herr Bramander med dotter råkade i en sympatetisk darrning.

Digitized by Google

Men fru Bramander slöt sig inne i sin sängkammare, der sjönk hon ned på en kåsös samt syntes några ögonblick fallen för att råka i en hysterisk gråt. Denna känsloyttring förbyttes dock snart till en grubblande tankfullhet, hennes hufvud hvilade i handen och ju längre hon så satt, desto mera ljusnade hennes blickar, under det hon allt allvarligare öfverlade med sig sjelf och slutligen mumlade: "ja, hon skulle verkligen kunna göra ett utomordentligt parti."

II.

Med händerna på ryggen och mot bröstet böjdt hufvud samt försänkt i djupa funderingar, vandrade några timmar härefter herr Bramander fram och tillbaka öfver förmaksgolfvet.

"Om vi skulle ta' oxsvanssoppa?" frågade han med ett villrådet uttryck i sitt lilla runda ansigte, i det han tvärstannade framför en soffa, der fru Bramander rak och allvarlig tagit plats.

"Kommer du nu med din gamla oxsvans igen?" frågade tillbaka fru Bramander samt höjde sina grå ögon mot taket.

"Men fru Svensson...."

"Som om hon skulle förstå något! Nej, det är säkert, fru Svensson måste bort!"

"Men betänk, min söta vän," invände herr Bramander, "att menniskan åtmistone i tio års tid varit kokerska på societetshuset och der som ett sorts inventarium gått från den ena restauratören till den andra."

Digitized by Google

"Nå, detta tyckes mig vara ett bevis på att hon kan ha uttjent!"

"För mig är det alldeles omöjligt att rösta för hennes afskedande . . . rent ut sagdt, jag vill inte vara skuld till att hon på gamla dagar förlorar sin plats, kanske blir husvill, ty. . . ."

"Jag säger bara, att fru Svensson måste bort — eller tror du verkligen, att hon är kompetent tillaga en enda anrättning, som kan sättas fram för generalguvernören?"

Herr Bramanders ögon hade fått ett stirrande uttryck och på hans panna framsipprade några klara svettdroppar.

"Du svarar inte . . . du inser således att jag har rätt," återtog hans fru. "Ja, betänk att det kommer på ditt ansvar, om den der tillställningen blir misslyckad! Är du inte så godt som en sorts värd och tänker du inte på hvad som i så fall kan hända?"

"Hvad som kan hända," upprepade herr Bramander och klippte med sina runda, fågellika ögon.

"Ja, jag vill bara säga dig, att *om* generalguvernören för mig till bordet, så vill jag inte sitta der med skam."

Herr Bramander satte händerna i sidorna samt betraktade sin fru med ökad vördnad och ödmjukhet, i det han utbrast: "ja, min själ, jag har tänkt derpå!"

"Nej, du tänker aldrig och vet hvarken hvad som brukas eller passar sig."

"Min söta vän, jag funderar på en sak," sade herr Bramander och såg ut som om han fått en plötslig idé — "skulle du måhända tycka bättre om sköldpaddssoppa?"

"Kan du då anskaffa en sköldpadda? Soppan måste vara äkta."

Herr Bramander förde med en förtviflad rörelse handen genom sin tupé och framkastade något om att soppan väl inte behöfde vara äkta.

Digitized by Google

Vid detta förslag sjönk hans fru nästan tillintetgjord mot soffkuddarne och frågade, om det voro hans mening att kränka generalguvernören?

"Inte kan jag väl tro, att...."

"Nej, det förstås! Du, Patrik, har aldrig i din tid egt den ringaste finkänsla!" sade fru Bramander, hvarpå hon öppet tillstod, det hon varit en martyr för hans grofheter under de många år, hon varit nödsakad att som ett olycksoffer vistas under samma tak som han.

"Då vi gifte oss syntes du inte så obenägen," mumlade herr Bramander, men så sakta, att blott han sjelf hade nöjet af denna anmärkning.

"Min Gud," utbrast fru Bramander, "jag tror, denna menniskan kan skratta i ett sådant ögonblick som detta! Hvad går åt dig, hvarför rörde du läpparne så der? Du är en halfvilde! Men man kan inte begära något bättre af en man, uppfostrad bakom disken! Betty får dock icke bli uppoffrad! Den flickan skall icke träda i sin olyckliga moders fotspår ... hon får icke! Jag har alltid varit imot hennes förlofning med Oskar Livander... Hon får icke gifta sig med en obildad man ... icke genomgå allt det jag lidit ... jag skall rädda mitt stackars barn!"

"Lugna dig, Julie! Hvad är det väl för prat? Hvem har varit mera böjd för hennes giftermål med Oskar än just du?"

"Jag? Framkastar du nu till allt annat lögnaktiga beskyllningar mot mig! Ack, mitt hjerta brister, detta är mer än jag kan bära! Jag har gifvit vika för era önskningar och nu kommer han och säger ... ja, man borde ...", och härvid sjönk fru Bramander, häftigt snyftande, tillbaka mot soffhörnet.

"Seså, seså, lilla Julie! Inte menade jag någon förolämpning, då jag sade ... jag ber dig, om inte för min, så för tjenstfolkets skull ... hvad skall man tro...."

"Jag skall nu handla på egen hand, jag vet hvad

Digitized by Google

jag gör och jag har fast och heligt beslutit ... ja, hvad, kan göra dig detsamma," afbröt hon sig sjelf, "och jag gör hvad jag vill, utan att rådfråga dig...."

"Gör det, min ängel, bry dig inte det ringaste om mig, gör hvad du vill...."

Fru Bramanders snyftningar fortforo oafbrutet och herr Bramander syntes hysa den afsigten, att helt tyst och stilla smyga sig bort, då hans fru plötsligt höjde sitt hufvud, i det hon frågade, hvart han ämnade sig och hvad han beslutit angående fru Svensson och middagen?

"Det klokaste hade varit om jag afsagt mig hela bestyret med denna middag," sade herr Bramander, icke utan en viss otålighet. "Hvem kunde väl tänka på ett sådant bråk!"

"Hvem är det, som ställer till sådant, om icke du? Jag vill inte nämna de förolämpande ord, du nyss sade till mig, jag vill helt och hållet glömma dem; men mitt fel kan det väl icke vara, att du proponerar idel gammalmodiga anrättningar?"

"Men hvad i all verlden skall man väl kunna finna på?"

"Jag säger dig, det måste vara hvita soppor och röda soppor, soppor som ingen kan ana hvad de innehålla. Fisk-anrättningar i form af svanor, simmande i vinsås, pudding liknande meloner, ananas eller åtminstone äpplen, kalkonstek med champignoner och ostronsås, dufpastej, glacer serverade i form af jättelika törnrosor, och tusen gånger mera som jag ännu inte hunnit uttänka. — Nå, nu frågar jag dig på heder, tror du, att fru Svensson verkligen kan tillaga en enda af dessa rätter?"

"Ja, det skall kanske ha sig lite svårt," sade herr Bramander långsamt och modstulet.

"Ser du, min gubbe lilla! En dum hjertnupenhet tackar dig ingen för, och jag lofvar att anskaffa en utmärkt kokerska. Gå nu och gör slag i saken och af-

Digitized by Google

skeda fru Svensson kort och godt!“ Härmed räckte fru Bramander honom den höga kastorhatten, och med en djup suck begaf han sig ut, riktande sina steg direkte bort till societetshuset.

Tamburklockans ringning förkunnade ett nytt besök och några sekunder härefter inträdde till fru Bramander en af de fem nästan vanvettiga sömmerskorna med ett stort paket i handen.

“Nå, se här ha vi då ändtligen lilla mamsell Uhlan. Är mitt lif passfärdigt ännu? Godt! Betty, mitt barn, kom hit in och se hvad du tycker!“

“Ett charmant tyg,“ sade fröken Bramander och strök med de fina fingerspetsarna öfver det glänsande sidentyget.

“Fru Plomgrens klädning är på långt när icke så präktig,“ anmärkte den lilla bleka sömmerskan, i det hon med en nervös häftighet fästade sitt halffärdiga arbete på fru Bramander.

Denna ståtliga dam stod framför en trymå och tagande sin person i skärskådande, sade hon: “Lifvet hänger på mig som om det vore en säck. Se, der öfver axeln skall det tagas in, nej, inte der, lite längre ner, ännu längre! Men stick då inte knappnålen rakt in i axeln på mig! Gud i himlen, mamsell har satt stoppning i den venstra sidan i stället för i den högra ... är jag sned der kanske? Jag tror, mamsell är lite hvimmelkantig!“

Den bleka sömmerskan smålog hysteriskt och kastade en förvirrad blick in i trymån.

“Nej, det här klädningslifvet är jag då alls inte nöjd med, och jag, som alltid är så lätt att göra till pass! Tag minst två tum in öfver axlarne, vänta ... var god och ringa det lite mera vid strupen. Vid strupen, sade jag! Hvad i herrans namn har mamsell då att göra på ryggen?“

Med skälfvande händer gjorde nu sömmerskan den

Digitized by Google

äskade utskärningen och halkade lyckligt förbi en strupe, som på det mest inbjudande sätt böjde sig fram mot mordvapnet.

“Men se på min kjortel, hvad är meningen med den?“ talade åter fru Bramander.

“Meningen?“ upprepade sömmerskan, hvars irrande blick öfverfor fru Bramander från topp till tå och från tå till topp.“

“Har jag inte begärt att få släp?“

“Jag tänkte att en half aln....“

“En half aln på en sådan middag!“ utbrast fru Bramander, hvarpå hon frågade, om då ingen visste hvem generalguvernören egentligen vore och om man icke hade hört hvad som flöt i hans ådror?

“Ja, det borde kanske ha varit tre qvarter,“ sade den lilla sömmerskan, med ett fåfängt försök att hålla samman tankarna och se begrundande ut.

“Nå, i så fall är det ju lätt hjelpt; under skörtet kan ju skarfvas till en bit,“ sade fröken Bramander, som välvilligt kom den stackars sömmerskan till hjelp.

“Men det är verkligen ett slarf, som öfvergår all föreställning ... det blir ohyggligt att veta sig uppträda med tillskarfvad klädning.“

“Sedermera kan ju mamma ej ha ett så långt släp, och derför gör det ju i det hela ingenting.“

Fru Bramander kastade på dottern en förkrossande blick, men den bleka sömmerskan såg upp till den unga flickan med ett tacksamt leende.

“Ännu en sak har jag tänkt på: mamsell Uhlan måste ovilkorligen hinna att få en ny klädning färdig åt Betty.“

“Den är redan i ordning,“ och mamsell Uhlan vecklade ur det stora paketet en hvit tarlatanklädning.

“Den ser ju ut som en morgonrock. Jag kan inte

Digitized by Google

begripa, hur jag kunde vara med om att köpa något så smaklöst. Nej, lilla Betty! Du får allt taga fram det hvita sidentyget."

"Min brudklädning?" inföll Betty med en viss bestörtning.

"Det hvita sidentyget, sade jag," upprepade fru Bramander med en imponerande högtidlighet; "hvad brudklädningen beträffar, så har jag några ord att sedermera säga dig." Hon blickade härvid på sömmerskan, för att visa att detta var den person, som hindrade henne från att öfver denna sak utveckla sina tankar.

"Men sidenklädningen, ack, jag vill inte! Den här lätta drägten är ju riktigt vacker!"

"Tyst, min flicka, du skall snart inse och gilla de skäl, jag har för denna önskan...."

"Jag har fjorton klädningar under arbete," sade sömmerskan, "och jag tror knappast...."

"Godt, mamsell Uhlan är visst inte nödsakad anstränga sig för vår skull. — jag vänder mig lika gerna till någon annan med mitt arbete...."

"Nog vill jag göra mitt yttersta och fast det faller sig lite svårt, så lofvar jag ... nattvak och all den ifver och oro ... jag hoppas fru Bramander icke måtte misstycka ... tre qvarter lång, inte sant, och sned i högra sidan ... charmant ..." Så der ungefärligen talade sömmerskan, i det hon sammanplockade sina tillhörigheter, och, strykande den darrande handen öfver pannan, aflägsnade hon sig.

"Mitt barn, låt oss tala allvarligt med hvarandra!" sade fru Bramander och tog med en majestätisk åtbörd plats i en soffa samt drog sin dotter ned bredvid sig. "Din förlofning med Oskar Livander var ett alltför öfveriladt steg. Nej, afbryt mig icke! Du var för ung och oerfaren att känna ditt hjerta, men vi, din far och jag

Digitized by Google

borde ha insett att ett giftermål er emellan aldrig kan blifva utaf.“

“Aldrig kan blifva utaf?“ upprepade flickan, som med förvåning och oro lyssnat på modrens ord.

Just för din framtida lyckas skull. Ser du, min älskling, ett giftermål är en högst allvarlig sak. Hvilken lott kan väl Oskar bjuda dig, hvilken ställning i samhället? Med ditt utseende kan man ha andra pretentioner och du kan göra ett annat parti än just med din fars första bokhållare.“

“Oskar är ju nu så godt som redan kompanjon med pappa,“ invände flickan, och en allt högre och högre rodnad uppsteg på hennes kinder under det hon tillade: “han är flitig, sparsam, aktad, och mamma har mer än en gång sagt, att han just är den man, som passar för mig.“

“Men mina ögon ha sedermera öppnats . . . han är en rå och simpel varelse. Jag vill visst inte förklena din far, men kanske mer än någon annan vet jag hvad en finkänslig qvinna får lida, då mannen icke förstår att fatta de högre idéer, eller följa med den tankeflykt, som är egendomlig hos den sant bildade qvinnan. För resten: du talar om att han är aktad . . . om så hade varit, tror du, man då nekat din far att anteckna hans namn på den der subskriptionslistan? Du inser sjelf, att du måste bryta med en person, som blifvit bortvisad . . . som man nekat anse innehafva den samhällsställning, att han är jemngod med oss. I en framtid skall du tacka mig för hvad jag nu gör!“ Och modren drog förlofningsringen från den förvånade och halft motsträfviga flickans hand. “Du har aldrig varit med i stora verlden, mitt barn, du skall nu på en middag, som . . . med ett ord, du kan nu göra hvilket briljant parti som helst; och jag är verkligen glad att kunna presentera dig för generalguvernören och hans svit, utan den här välsignade gyllene

Digitized by Google

bojan.“ Fru Bramander smålog och betraktade den nyss afdragna ringen samt smekte dotterns fina kinder; men den unga flickan drog sig halft tillbaka.

“Också utan någon ring, anser jag mig för alltid fästad vid Oskar,“ sade flickan saktmodigt, men bestämdt. “Jag ber mamma betänka detta och....“

“Jag har annat att göra än att sitta här och lyssna på invändningar, som till ditt eget bästa lemnas utan afseende.“ Fru Bramander reste sig häftigt från soffan, och då den vackra flickan ännu en gång öppnade sina rosenläppar, för att kanske uttala det unga hjertats kränkta känslor, så vände fru Bramander henne ryggen och kommenderade ett barskt: “gå in i ditt rum!“

Och några timmar härefter visste man öfverallt i den lilla staden att berätta, det herr Bramander till några vänner yttrat, att förlofningen mellan hans dotter Betty och Oskar Livander var bruten, till följe af att man nekat teckna hans namn på den tillämnade middagens subskriptionslista, och att han derföre i tid och evighet aldrig skulle bli kompanjon med herr Bramander.

III.

Det var morgon. Lutad öfver sitt skrifbord, satt Betty, och pennan, som hon höll i handen, flög med rask fart öfver det fina pappersarket, hvilket nästan öfverallt var fullskrifvet och blott lemnade en plats för hennes namn. Snart låg denna skrifvelse inuti ett kuvert, som flickan helt och hållet dolde under det breda skärp, hvilket sammanhöll den vida blusrock, som i luftiga veck höljde hennes smärta gestalt.

Digitized by Google

Sedan det nyss skildrade samtalet mellan mor och dotter, hade trenne dagar förgått. Betty hade nästan hela denna tid uppehållit sig i sitt rum, der hon blifvit anvisad en sorts arrest. Det var ett angenämt litet fängelse med blomsterdoft och fågelsång, och den gula kanariefågeln framme vid fönstret tog sig just ett morgonbad samt stänkte glittrande vattendroppar vida omkring. Ehuru den unga flickan stod under fru Bramanders omedelbara uppsigt, så hindrade det icke denna senare att äfven ha tillsyn öfver sin man samt dennes görande och låtande angående den tillernade festen, som just denna dag var bestämd så väl för generalguvernörens inträffande i U. som ock för den stora opinionsmiddagen. Det var således naturligt, att fru Bramanders tid var upptagen. Herr Bramander kom imellanåt hem och afgaf små bulletinlika rapporter om den stora lyckade krokanen, om huru charmant matsalens blomsterguirlander och fanorna togo sig ut, om huru man öfverallt i den lilla staden var sysselsatt med festliga tillredelser, om huru fru Pauli dånat, då hennes klädning var ett qvarter för smal omkring lifvet, om att fröken Nyburns lockchinjong icke kunde bli färdig, om en misslyckad glace-pudding, om alla de ledsamheter, han hade med fru Svensson, som han icke kunde bli utaf med, och tusende andra vedervärdigheter, hvilka gjorde, att herr Bramander fullt och fast sade sig vara öfvertygad om att i förtid få gråa hår eller att han skulle bli lagd i grafven.

Fru Bramander hörde med älskvärdt tålamod på alla hans utgjutelser, i hvilka alltid fanns någon nyhet, som i hennes tycke var uppfriskande nog.

Då och då tittade hon in till sin unga dotter, och när hon en gång fann denna med den täckaste rodnad på kinderna stående vid det öppna fönstret, tillstängde den ömma omtänksamma modern genast detsamma.

“Så, jag ser att den der Oskar Livander behagar gå

Digitized by Google

här förbi,“ sade fru Bramander, som just såg en ung man i gråa sommarkläder svänga om ett gathörn. “Du bär dig verkligen högst opassande åt!“

Det är ovisst, hvad fru Bramander skulle hafva tillagt, om hon äfven sett, huru en viss liten biljett glidit fram ur Bettys skärp och fallit ned på gatan i samma ögonblick den unga flickan rodnande och helsande lutat sig ut genom fönstret.

“Kom nu och låt oss göra vår toalett.... framför allt, min flicka lilla, haf inga dumma griller i ditt hufvud!“

IV.

Utanför societetshuset var ett lifligt hvimmel af vagnar, ur hvilka stego damer i de mest lysande och eleganta drägter och herrar i skinande svarta kläder och mjellhvita halsduksrosetter.

En del skådeslystna personer hade samlat sig gatan framåt. Der stod en matrona med en mops på armen och gjorde högt för sig sjelf öfver de lysande gästerna några anmärkningar, hvilka fullkomligt tillfredsställde henne öfver att ej vara med i den utvalda samlingen; ett par pojkar i ett gathörn stirrade misslynta på några chinjonger, som förtogo dem möjligheten af all annan utsigt; några äldre fruntimmer, med sjalar, kastade öfver mera hårfattiga hufvuden, lutade sig tätt tillsammans och sade sig anse den korpulenta damen, som så beqvämt lutade sig mot några vagnsdynor, vara en den lyckligaste varelse; medan en gammal magerlagd qvinna, med glasögon på en kritiskt rynkad näsa, försäkrade för en manlig vän, att hon icke brydde sig om att se någon annan än

Digitized by Google

generalguvernören, och denna åsigt delades snart af alla kringstående. Spänningen och hänryckningen var allmän. Hvarför lät han så länge vänta på sig? frågade man. Men var han väl anländ till U.? Nej, jo, nej — motsägande rykten började löpa omkring och dessa funno ett genljud äfven inom sjelfva societetslokalen, der herr Bramander, anseende sig som en sorts värd, skuttade omkring lik en fetlagd gråsparf klädd i frack. Imellanåt uppvaktade han sin äkta hälft, hvilken stolt och småleende bar upp sitt långa klädningssläp "med en drottningslik värdighet", som herr Bramander artigt uttryckte sig. Men snart skockade sig moln på den älskvärda damens panna och hon hade det nöjet, att i ett förtroligt "mellan fyra ögon" försäkra herr Bramander, att han var det största nöt som vandrade i ett par skor. Var det ej hans pligt, att veta om generalguvernören vore anländ eller ej, och om han icke vore det, huru länge skulle man väl då få vänta på honom!

"Min ängel, är du mycket hungrig?" frågade herr Bramander.

Hans fru mätte honom med en förkrossande blick och det lästes tydligt i den, att på en sådan festdag, som denna, den menskliga naturen icke kräfde ut sin rätt.

Gästerna hade samlats i små kotterier, man mönstrade hvarandra, samtalande om den smyckade festivitetssalen. Stundom kastade man längtande blickar ut på gatan, der folksamlingen allt mera ökat sig. Talet i festlokalen blef högljuddare, damernas ögon strålade, juveler och glasstenar blixtrade i envis täflan med hvarandra, blommor doftade, mot mjuka mattor släpade frasande siden och solfjädrar hviftade, döljande leenden och gäspningar.

Se, der skyndar en herre i uniform fram genom folksamlingen, han bär ett brutet bref i handen. Det är ett telegram.

Digitized by Google

Genom folksamlingen och i festvåningen går det som ett sakta brus — det blir mera och mera högljudt och man hör nu tydligen: "generalguvernören har fått slag."

Det var knappast att man i U. kunde ursäkta detta kanske ett af de mest giltiga skäl, för att ej kunna antaga en middagsinbjudning.

V.

Fru Bramander var hardt nära att dela generalguvernörens hårda öde. I ett halft sanslöst tillstånd fördes hon hem, der hon på det sorgfälligaste vårdades af sin ömma dotter och sin tillgifne make.

Så fort hon kom till sans, ropade hon ett: "tag bort, tag bort!" Och då det blef fullt klart hvad hon dermed menade, afklädde herr Bramander sig sin frack och fröken Betty sin hvita sidenklädning — dessa klädesplagg voro för den sjuka likasom bevis på en gäckad förhoppning.

Just i qvällskymningen på denna händelserika dag trädde fru Bramander, nu någorlunda återställd, in i sin dotters kammare, der hon fann en ung gråklädd man, liggande på knä framför fröken Betty, höljande hennes händer med kyssar.

"Förlåt," stammade Betty, "kära, älskade mamma, jag kunde inte . . . jag kan aldrig glömma Oskar!"

"Det har jag heller aldrig begärt . . . jag ville endast pröfva er, barn," sade fru Bramander, som måhända verkligen tänkt detta eller nu kommit till andra åsigter. "Er kärlek är af rätta halten och det gläder mitt mo-

Digitized by Google

dershjerta!“ Och härvid grät fru Bramander några klara tårar och välsignade sina barn på det högtidligaste.

“Du har väl annonserat i tidningarna om att Oskar är din kompanjon?“ frågade hon sin man, hvilken dervid klippte med ögonen och såg ut som den mest förbluffade varelse i verlden.

“Nej, min egen ängel, du sade ju sjelf....“

Fru Bramander gaf honom en af sina vältaligaste blickar och försäkrade, att han alltid gjorde tvärtimot hvad hon önskade samt att hon icke visste huru det skulle gå, om hon ej vore den tålmodigaste bland alla qvinnor.

Herr Bramander deltog förtjust i de båda ungas lycka och tryckte gång på gång sin dotter i sina armar samt bad henne i allt likna sin moder.

Och månen sken i rummet, kanariefågeln sof i buren, blomsterbordet spred ljufliga ångor omkring sig och de båda unga gåfvo hvarandra en förstulen kyss — de funno, att de för tid och evighet voro fästade vid hvarandra och att deras kärlek blifvit pröfvad och luttrad just genom en så ringa händelse som den väntade generalguvernören.

Digitized by Google

Vid kungliga begrafningsståten.

Stadsbudet: Patron var mej en baddare att vara tung.

Trögelin: Ja, si, det kommer sej af, att jag tar del i den allmänna sorgen ... och sorgen är alltid tung att bära.

Digitized by Google

STRUMPVÄFVARNS KALLE.

MED TECKNINGAR

AF

GUSTAF WAHLBOM.

Digitized by Google

Det lockiga håret kring axlarne flöt,
och frisk var den rodnad på kinden sig göt,
en ängel i byxhålkar var det.
Och denna Guds ängelen hette Therèse
och kände långt förr än vår långa katkes
ju strumpväfvarns son, lilla Kalle.

Den tiden skar Kalle små båtar af bark
och klippte soldater och lekte monark,
Therèse lekte drottning, förstår sig.
Och med lekte Arthur och Wilhelm och Tom,
men ingen så mycket Therèse tyckte om
som strumpväfvar Petterssons Kalle.

En dag med sin flotta låg Kalle så rask,
men föll uti karet på näsan pladask
och fick derför ris af sin mamma.
Det rörde Therèse och strax bad hon så täckt
sin mor om än aldrig så litet konfekt

Digitized by Google

till tröst åt den lidande Kalle.

En oskrymtad tacksamhet stundom dock ges:
snart gick der af stapeln, med namnet Therèse,
ett barkskepp af Kalles små händer.
Therèse sydde seglen med högstegen hand,
till vimplar hon gaf de mest lysande band.

"Therèse är bra snäll," tyckte Kalle.

Digitized by Google

"Och när vi bli stora, så säj, Kalle du,
hvad det skall bli roligt! Då blir jag din fru."
För gifvet hon tog, han det ville.
"Men, snälla Therèse inte går det väl an,
för då blir Therèse väl så fin och så grann,
och jag blir för simpel," sa' Kalle.

Men åren förgingo, och Kalle blef stor,
på verkliga skepp öfver hafven han for;
men, hvart han än kom, uti hågen
den lockiga mön honom lekte så ömt,
han räddes hvar våg skulle hviska, hon glömt

den fattige strumpväfvarns Kalle.

Dock, medan vår hjelte med lif och med lust
mot stormarne kämpat på främmande kust,
Therèse haft mång' dust med fru mamma.

Digitized by Google

Hon lefde som enka, var mäkta förnäm,
var fattig, men räknade slägt med *la crême* —
Therèse vågat tala om Kalle.

"Mitt barn, hur förstå, att du jemt blandar in
om folk ur en sfer, som alls icke är din?"
så utbrast högst sårad den gamla.
"Du må väl, för Guds skull, ej gå och bli kär
uti, jag må säga det, en sådan der
som strumpväfvar Petterssons Kalle."

"Väl sant, han är fattig, men han är så god,
och bar han ej anor, så har han dock mod,
och lyckan den djerfve ej sviker."
Så vågade svara, med stämma så len,
den ljufva Therèse och strax blef der en scen
med tårar och mycken predikan.

Therèse såg mång' afton mot himlen i bön:
"du stjerna deruppe, som tindrar så skön,
ack, spanar du kanske hans vägar,
den vännen i fjärran, som jag har så kär,
o, säg mig! o, säg mig! o, säg hvar han är,
och om jag än bor i hans tankar!"

Men stjernan blott log; det var svaret hon gaf,
och vännen, den saknade, hördes ej af,
hur skeppen än kommo och gingo.
Han dröjt uti åratal; var det väl fog?
när natten sin slöja kring drömmerskan slog,
hon såg idel vågor och skeppsvrak.

Det närmade redan sig åter till höst,
och nordan begynte att skärpa sin röst,
hvar flyttfågel sträckte mot söder,
då upp imot Skeppsbron ett fartyg der sam,
väl riggadt och lastadt; hvem förde det fram
jo, strumpväfvar Petterssons Kalle.

Digitized by Google

Therèse satt just ensam; det skymde allt re'n;
då kom der, med helsning ifrån sin kapten,
en sjöbuss och med sig han förde
en låda med vin; det var äkta bordeaux,

Digitized by Google

och prydligt, fast skalkaktigt, stod deruppå:
"från strumpväfvar Petterssons Kalle."

"Hvad hör jag, hvad ser jag! nej, söta min vän,
den lådan, den skicka vi genast igen,"
knappt hemkommen, utbröt fru mamma;
"ty må det så än vara äkta bordeaux,
för mig skulle alltid den smaka ändå
utaf den der strumpväfvarns Kalle."

Det halp ingenting, hvarken bön eller prut,
ty, uppå den gamlas välvisa beslut,
presenten blef återsänd genast.
Therèse hann blott smyga med budet ett bref,
en ursäkt kanhända; hvem vet hvad hon skref?
de flickorna skrifva så mycket.

Therèse dock till svar fick en nätt billet-doux,
och följden deraf blef ett långt rendez-vous
imellan de skrifvande unga.
De lefde en tid nu så lyckliga, att
hvad helst för beskrifning deraf blefve matt,

men älskande kunna det tänka.

Digitized by Google

Men kan fantasi'n bygga herrliga slott,
att lefva af månsken och kyssande blott,
det bär sig dock icke i längden.
Ut måste han åter på stormande haf,
Therèse satt igen i sin jungfrubur qvaf,
der ej hon sin vän ens fick nämna.

Ty, fastän de lefvat så sälla, de tu,
så hängde ju på deras himmel ännu
ett moln med de svartaste kanter;
förr säge den gamla i grafven hon låg,
än någonsin ta, som hon sade, till måg
en sjögast som strumpväfvarns Kalle.

Therèse, om hon varit en bortklemad gås,
af sorg helt naturligt fått lungsot förstås,
om ej hon fått blodstörtning genast.
Nu var dock, tyvärr, romantiken till men,
den lilla förtjuserskan icke så klen;
hvem kan mer än jag det beklaga!

Det kunde ju blifvit så högst intressant,
min dikt kunde blifvit så ytterst pikant,
om flickungen dånat allenast.
Nu fins blott ett tycke från barndomen här,
och alls ingen saga om kärlek det är;
det är blott en hvardagshistoria.

En qväll, då den gamla hvar sjögast fördömt,
den salige Grisenskölds vapen så ömt
hon kysste och somnade sedan,
tills plötsligt hon ropte: "Therèse! hu, mitt barn,
jag drömde om honom igen, den der karln;

Digitized by Google

förskräckligt! han svärmor mig nämnde.“

Och åter förflöt der ett sorgefullt år;
den stackars Therèse hade fällt mången tår,
vår hjelte mest kringseglat jorden;
men då han kom hem, låg den gamla i grift,
der säkert hon vändt sig — Therèse är nu gift
med honom, med strumpväfvarns Kalle.

Zéro.

Digitized by Google

Huru ryktet går.

Skiss af

Anton Blom.

Det var tidigt på morgonen. Tjenstflickor och “fruar“ sprungo eller trippade ut och in på brödmagasinet, som låg midt imot grosshandlare Wimpels stora hus. Derifrån utträdde nu grosshandlarens Stafva, i afsigt att förse den Wimpelska familjen med grädda och bröd, och efter henne följde ett långt och smalt fruntimmer, med en sjal kastad öfver sin kantiga figur och håret upplagdt på hårnålar.

“Kära fru Strimmel,“ — så hette magasinets egarinna — “låt mig få för fyra öre skorpor och två öre grädda,“ bad fruntimret med sjalen, i det hon knep på munnen.

Fru Strimmel var dock upptagen med att åhöra hvad Wimpels Stafva hade att förtälja och syntes inte ha öron och ögon för någon annan.

“Jo, jag må väl se tankfull ut,“ fortfor Stafva att berätta, “ty jag har upplefvat något så högst besynnerligt i natt, att jag sedan dess ej sofvit en blund. Tänk sig, min bästa fru Strimmel, jag väckes ur min söta sömn och hör ett rysligt väsen i tamburen, frun skrattade eller grät, jag har inte klart för mig hvilket, ty som jag öppnade tamburdörren, fick jag se herrn stå med sin

Digitized by Google

ytterrock i hand, likasom han ämnat sig ut, medan mamsell Palm, med blott en liten underkjortel slängd öfver sig, rusade förbi mig in i sitt rum... Den fina mamsellen var blossande röd i ansigtet, jag såg det så tydligt, att jag kan ta det det på min ed, ty frun sjelf stod med ett ljus i handen; men då hon fick se mig ropade hon: "gå och lägg sig, Stafva, det är bara blindt allarm!" och så stängde hon till dörren om mig, men jag hade ingen ro, utan kom att se i nyckelhålet och då såg jag endast frun och herrn stå qvar i tamburen, frun tog ytterrocken ifrån herrn och hängde upp den igen, hvarpå de följdes åt till sängkammaren. Ju mera jag grubblar, hvad allt det der skulle betyda, ju mindre klok blir jag derpå!" tillade Stafva, skakande sitt yrvakna hufvud.

Det magerlagda fruntimret satte brödkorg och gräddkanna ifrån sig, och, blandande sig i samtalet, upprepade hon: "frun skrattade och grät," hvarefter hon deltagande lade sin hand på Stafvas axel.

"Nej, se, god morgon, mamsell Rundqvist! ursäkta, jag är så grubblande i dag, att jag inte märkte...."

Mamsell Rundqvist nickade nedlåtande på hufvudet och Stafva fortfor:

"Nu tror jag, att frun kommit riktigt underfund med sin sällskapsmamsell; det har oupphörligen varit "söta du" och "käraste barn", eller "söta tant" och käraste tant". Och ändå är inte mamsell Palm annat än en tjenare, hon, som en annan. Fru Strimmel tror kanske inte när jag säger, det hon hållit sig för god att tala med mig... jo, så har det alltid varit!... Jag försökte nog till en början att vara vänligt sinnad mot henne, och jag började så smått att upplysa henne om ställningar och förhållanden inom hus, som alltid kan vara bra för hvem som helst att veta; hvad tror ni, jag fick för mitt besvär? jo, hon sa: låt oss aldrig tala om sådana saker, som inte röra oss! Nej, nu får man väl upp igen!" —

Digitized by Google

Och jungfru Stafva slet sig icke utan smärta från sina vänliga åhörarinnor.

“Snälla fru Stirmmel, nu är det min tur, och jag har betänkt mig; kan jag derför få åtta saffransflätor och fyra öre grädde? Jag har likvisst inte mera än sex öre med mig ... längre fram på dagen skall jag skutta in med min lilla skuld.“

“Åh, bevars, det har ingen brådska.“

“Det var sant, har fru Pettersson hemtat sitt kaffebröd ännu?“ frågade mamsell Rundqvist, i det hon vände sig om i dörren ... “Jaså, inte? Nå, får jag då besvära fru Strimmel med att säga åt henne, när hon kommer, att jag sitter och väntar henne med en liten kopp äkta javakaffe; den lilla tåren smakar bäst i sällskap.“ Och mamsell Rundqvist höjde sitt magra bröst till en suck och aflägsnade sig under djupa tankar. —

Då mamsell Rundqvist kom från magasinet, hade hon haft den turen, att möta mamsell Palm, fru Wimpels sällskapsmamsell, just då denna, med glädtig min, ilade ner för trappan. “Fräckhet utan like,“ var mamsell Rundqvists tanke, då hon satte nyckeln i sin köksdörr. “I underkjortel ... nej, aldrig skulle jag tillåtit mig något dylikt!“ Och hon svepte sjalen i dygdig harm tätt omkring sig samt inträdde i sin lilla jungfrubur, der hon år efter år alltsedan sina föräldrars död lefvat på sina räntor, visserligen ej stora, men dock tillräckliga för att tillåta henne framlefva sina dagar i lugn, sysselsättande sig med egna och, om händelserna så fogade, äfven andras affärer.

Den lilla blankpolerade kaffekokaren stod och puttrade på kakelugnsglöden och, sysslande deromkring, syntes mamsell Palm nästan inspirerad; då och då lutade hon sitt hufvud tankfullt framåt, mumlande ett “det förstås!“ eller “stackars fru Wimpel!“ eller ett “jo, jo, så går det!“

Digitized by Google

Slutligen blef kaffet klart och färdigt att serveras. I detsamma trädde fru Pettersson, nigande, öfver tröskeln.

"Välkommen, min söta fru Pettersson!" Mamsell Rundqvist förde den lilla klotrunda gumman i triumf in i soffan bakom det dukade kaffebordet.

"Så rara bullar och sådan god kaffelukt!" sade fru Pettersson och insöp belåtet kaffeångan. Hon visste nog att mamsell Rundqvist hade något extra godt tilltugg att bjuda på, i form af någon liten historia.

"Ja, här sitta vi i vårt tysta bo och låta verlden vara sådan den är, då andra menniskor derimot lefva så ogudaktigt, att håret kan resa sig på ens hufvud!" Härvid tog Beata Rundqvist sig några väldiga klunkar af den bruna doftande drycken.

Fru Pettersson doppade helt långsamt sitt saffransbröd, i det hon gravitetiskt nickade med hufvudet som om verldens gång icke det ringaste rörde henne.

"Tänk sig, fru Pettersson!" Mamsell Rundqvist hade nu en underbar glöd i sina djupt liggande ögon. "Här öfver våra hufvuden har en hemsk tilldragelse händt. Virginia Palm och grosshandlare Wimpel... må alla uslingar bli brännmärkta! ... jag tänker ej att förtiga deras namn ... som sagdt: grosshandlare Wimpel och Virginia Palm ha haft ett nattligt möte, fru Wimpel har sjelf öfverraskat dem, derpå har hon fallit i de rysligaste konvulsioner, gråtit och skrattat om hvartannat, hvarpå han tagit sin rock och velat springa ut, för att kasta sig i Norrström!"

"Du, store Antonius!" sade den halft förstenade fru Pettersson; "men mamsell menar väl att han tog rocken af sig då han kastade sig i strömmen?" rättade fru Pettersson.

"Nej, nej, han kom aldrig dit; frun lär med våld hållit honom qvar och tagit rocken från honom."

"Det skulle varit salig Pettersson, det, han skulle allt fått veta af annat!" — Fru Pettersson såg ut som

Digitized by Google

om det vore lyckligast för Pettersson, att han i hvad fall som helst låge gömd i sin graf.

"Och den der mamsell Palm är likväl så djerf, att låtsa som ingenting; jag har sett det med egna ögon, då jag mötte henne i trappan i dag."

"Hon lär vara förlofvad med en ung handelsbokhållare, en son till fru Elis, som har ljusmagasin på Norr, och han, stackars karl, får kanske aldrig veta annat än att hon är en ärbar flicka," fortsatte mamsell Rundqvist.

"Jag känner fru Elis och brukar ibland helsa på henne, och nog skall jag slå fram så pass, att inte sonen blindt rusar i förderfvet."

"Men för all del, inte mina ord igen, jag vill visst ej vara den, som lägger mig i andras affärer!" Mamsell Rundqvist räckte med ett försonande uttryck brödkorgen åt sin väninna.

"Jag smickrar mig med att vara en rättskaffens menniska," inföll den värda frun, "och om salig Pettersson hade lefvat skulle han kunnat vara mitt vitne; men om det fanns litet mera ruter i somliga fruntimmer, så skulle aldrig eländet vara så stort. Jag kan inte annat än, på samma gång jag beklagar fru Wimpel, förvåna mig öfver henne, som låtit saken gå så långt! Det fins då ingen lifs lefvande skam till ... ja, det må jag säga!"

På detta sätt fortforo de båda fruntimmerna ännu en stund att utgjuta sig för hvarandra, hvarpå de skildes åt.

Ensam blifven, tog mamsell Rundqvist ner sina hårnålar, fann sitt krusiga hår särdeles vackert och prydligt, och, sättande derpå en Maria Stuarts-krage kring sin smala hals, placerade hon sig sedan i fönstret, förbi hvilket hon, efter en kort väntan, såg fru Pettersson passera, samt nickade melankoliskt och tillika välsignande åt sin väninna.

Digitized by Google

Men efter en stund kändes det åter så tryckande att vara allena och ett moln lade sig på hennes panna. Detta försvann dock snart: mamsell Rundqvist hade fått en idé. Hon erinrade sig, att också hon hade vänner att besöka och meddela sig med, hvarpå hon tog på sig kappa och hatt och begaf sig ut.

* * *

Några dagar senare satt fru Wimpel i sitt trefliga förmak, då hennes sällskapsmamsell Virginia Palm inträdde.

"Se här, min lilla flicka, är zefirgarn och nål, jag skulle tro, att mönstret på den här skrifbordsmattan är väl valdt," sade fru Wimpel vänligt, i det hon visade den unga flickan ett brokigt mönster.

"Mattan blir charmant ... färgerna smälta tillsammans!" utbrast Virginia och böjde sin intagande gestalt öfver ett tapisseriarbete, der hennes flitiga fingrar snart trollade fram blomma efter blomma.

"Hvarför har ej din fästman varit här på flera dagar, Virginia, har ni haft något litet gnabb för er?" frågade fru Wimpel.

"Jag vet inte, tant, huru det kommer sig; jag har sjelf undrat derpå, men han är väl så upptagen med arbete, att han ej haft tid."

"Han har icke, som han brukar, då han varit förhindrad komma sjelf, skrifvit till dig; han vill troligen sätta ditt tålamod på prof," skämtade fru Wimpel.

"Tålamod det har jag godt om, och jag fruktar intet annat, än att han möjligen är sjuk."

Nu inträdde jungfru Stafva och lemnade Virginia ett bref. Virginia tog, rodnande, mot brefvet. Det var Elis' stil, och Virginia bröt biljetten kanske icke utan en viss brådska.

Digitized by Google

Fru Wimpel fortsatte med sitt arbete, under det att Virginia läste brefvet.

“Nä,“ sade fru Wimpel, åt hvilken Virginia brukade gifva sitt odelade förtroende, “får man veta, hvarför han varit så osynlig?“

Virginia svarade icke ett ord, utan satt, dödsblek, med brefvet i hand.

“Kära barn, hvad står på?“

“Är han sjuk? Lugna dig! det går väl öfver! inte skall man misstänka genast!“ tröstade frun, som märkte Virginias upprörda tillstånd.

“Se här, tant, läs! Jag förstår ej ett ord! ... Ack, jag är så olycklig!“ —

Fru Wimpel läste högt:

“Virginia!

Du finner sjelf, hur de känslor måtte vara, som diktera detta bref. Jag älskade i dig den jungfruliga och oskuldsfulla Virginia, ej den fagra, listiga koketten. — Ack, Virginia, hur kunde du handla så grymt mot *henne*, som varit lik en mor för dig, och så trolöst mot den, hvars enda lefnadsmål varit tanken på att genom arbete bereda dig en sorgfri framtid? Alla planer äro kullstörtade, alla drömmar förbi — men nog härom!

Jag har sökt, genom min principals bemedling, att få byta om vistelseort. Detta har lyckats mig och om få dagar lemnar jag Stockholm.

Julius Elis.“

Fru Wimpel vek, förvånad, ihop denna skrifvelse, i det hon sade: “jag, liksom du, kan ej fatta meningen med detta bref. Ett skämt kan det ej vara, ty det vore sannerligen att drifva ett sådant för långt. Och för öfrigt har jag alltid funnit Elis hederlig och rätt fram, om också ibland något häftig....“

“Och inte ett ord till förklaring!...“

“Det skall jag affordra honom,“ inföll fru Wimpel,

Digitized by Google

"eller, ännu bättre, jag vill be Wimpel tala med Elis, som nu sannerligen är en gåta för mig."

Nu slogs dörrarna upp och in ilade en liten och mycket mörklagd qvinna, med snabba rörelser och lifliga ögon. Hennes klädsel var dyrbar, men ej vårdad, hatten lutade något för mycket bakut och satt litet tjufpojksaktigt på ena örat, kappan var endast här och der tillknäppt, halsduken hotade hvart ögonblick att falla i golfvet, handskarne buros i handen, näsduken under armen, med få ord: mamsell Nanny Spiring syntes hafva en utomordentlig brådska.

"Min stackars vän, min älskade Lotten!" utropade mamsell Spiring och slog sina armar om halsen på fru Wimpel, innan denna hunnit resa sig upp från soffan — "hvad du ser förstörd och sorgsen ut!"

"Bästa Nanny, hvad går åt dig?" frågade fru Wimpel, som ej tycktes veta af någon annan förstörelse, än den mamsell Spiring sjelf tillställt, då hon omfamnade fru Wimpel, ty broderiarbetet låg på golfvet och bredvid detsamma en oräknelig mängd zefirgarnshärfvor.

"Hafva vi inte varit lekkamrater?... Har jag inte, sedan vi voro alnshöga, deltagit i dina fröjder och sorger?... Var det inte jag, som fick ditt första förtroende när Wimpel friat? Ack, min vän, karlarne fria den ena, gifta sig den andra och bedraga den tredje dagen! Wimpel är, gunås, intet undantag! ja, skänk mig ditt förtroende... Hvad skulle det också tjena till att söka dölja en sak, som är nära nog bekant öfver hela Stockholm!" — Och härvid gjorde mamsell Spiring en så stor gest, att äfven hennes handskar och näsduk föllo till golfvet.

"Sitt ned, Nanny, och låt oss veta hvad *hela Stockholm* utom vi känna!" sade fru Wimpel och satte mamsell Spiring med mildt våld på närmsta stol.

"Jo, man vet, att ditt och Wimpels nära tjugoåriga

Digitized by Google

och hittills lyckliga äktenskap är nära att upplösas. Kors, stirra inte så der på mig, du kan väl förstå att sådant sprides omkring och väcker ett visst uppseende. Af hela mitt hjerta beklagar jag dig!“ Och mamsell Spiring lutade sig ned och tog upp näsduken, hvarmed hon torkade sina ögon, samt fortfor: “gråt ut, kära Lotten, ditt lidande!... gråt, det skall lätta dig!“

“På det allvarligaste ber jag dig nu, Nanny,“ sade fru Wimpel, med en viss ovilja betraktande sin barndomsvän, “att säga rent ut, hvad du hört, på det jag må ha nöjet vederlägga dig!“

“Ack, du håller då verkligen så mycket af honom ännu, att du söker bevara skenet! Det är ädelt och vackert, Lotten, men du skall inte neka, när du hör att man fullkomligt väl känner, hurusom Wimpel sökte hänga, dränka eller på något annat lämpligt sätt taga lifvet af sig ... att du sjelf upptäckt de brottsliga samt fallit i konvulsioner; och slutligen vet man nogsamt, att er lyckas förstörerska ... sitter *der!*“ Och härvid pekade mamsell Spiring på den bleka, upprörda Virginia. “Ja, ni ser just ut som det onda samvetet!“ fortsatte mamsell Spiring och gaf sin hatt en knuff ifrån det ena örat till det andra; “ni kan ändå aldrig reparera hvad ni brutit ... Åh, tårar göra härvidlag ej någon effekt! ... En ung flicka, som man träffar på midt i natten, ensam tillsammans med en man, en gift man, behöfver minsann inte visa sig så sensibel!“

“Nog, min kära Nanny!“ bad fru Wimpel med värdighet, “hvad du här talar om är för oss endast en gåta. Jag har aldrig varit oense med min man och aldrig funnit annat än blygsamhet och godhet hos Virginia.“

“Än uppträdet om natten i tamburen?“

“Jag vet inte af något uppträde der, annat än en löjlig händelse, som tilldrog sig för någon tid sedan; min man hade nämligen fått en häftig tandvärk och skulle

Digitized by Google

gå till apoteket för att skaffa sig några stillande droppar. Virginia, som från sitt rum hört ett misstänkt buller i tamburen, tror det är tjufvar, och är nog modig att springa ut, då hon märker att äfven dörren till en garderob öppnas; hon skyndar, som sagdt, ut, fattar en karl dervid i armen, som hon, oaktadt hans motstånd, på inga vilkor vill släppa. Jag kom imellertid ut med ljus i handen, och då Virginia fick se att den förmenta tjufven var min man, blef hon smått förlägen öfver sitt misstag, och både Wimpel och jag skrattade af hjertans lust deråt. Se der hela den lilla händelse, som jag sannerligen inte begriper huru eller på hvad sätt man kunnat utarbeta till en riktig skandalhistoria!“

“Nå, min skapare!... och jag, som var alldeles utom mig öfver din olycka!“ utbrast mamsell Nanny, smått förlägen, och började plocka upp sina tillhörigheter ifrån golfvet.

“Jag hoppas, att ingen och du minst, som så väl känner mig, betviflar mina ord ... och en sak får jag uppriktigt säga dig, Nanny; det är, att du allt för gerna lyssnar till hvad den ena eller andra menniskan har att berätta, ty just derigenom komma osanna historier i gång, och du har också ett särdeles lifligt sätt att skildra dem. Jag tviflar ej på ditt hjerta, men du är allt för häftig! Tänk bara, hvad vår stackars Virginia skall lida af ditt obetänksamma uppträdande här!“ Och fru Wimpel smekte den ångestfulla flickans kinder.

“Förlåt mig, kära hjertans mamsell Virginia!“ bad den förlägna Nanny; “men jag har sannerligen hört och sett så mycket i mina dagar...“

“Ack, var säker, Nanny, att mycket af hvad du trott dig se och det mesta du hört har antingen varit osanning eller förvändt,“ afbröt fru Wimpel.

“Jag skall minsann ge menniskor, som springa ikring med osanningar! Jag skall gå till hvarenda en och säga

Digitized by Google

dem, huru saken förhåller sig!“ Och nu blef mamsell Nanny helt lifvad och ifrig igen, vid tanken på att få gå ur hus och i hus och ge moralkakor åt folk, som hör på sqvaller.

Såväl fru Wimpel som Virgina försökte hejda henne. Den unga flickan sade, att hon inte begärde en dylik upprättelse, och fru Wimpel gaf öfvertygande skäl på, att om man icke talade om saken, skulle den dö inom kort af sig sjelf, men förgäfves; mamsell Spiring måste ut, “stugan var henne för trång,“ och förmodligen kappan med, ty hon knäppte i brådskan upp de få knappar, som ännu höll den tillsammans, kysste fru Wimpel och Virginia, i öfvermåttet af sina känslor, otaliga gånger på mun och kinder samt ilade bort.

“Käraste barn, sitt nu inte så der blek och stum! Allt skall bli bra igen! Så fort Wimpel kommer hem, vill jag underrätta honom om saken, och han skall gå till Elis och säga honom, huru det förhåller sig!“ tröstade fru Wimpel.

“Det kan jag inte tillåta!“ inföll Virginia med bestämdhet. “Den, som så hastigt kunde tro och döma på ett så löst rykte, passar icke för mig. Nej, tant, äfven jag tänker lemna Stockholm ... jag skall återvända till min mor och min hemort.“

“Men betänk, Virginia, om du nu lemnar oss, huru lätt menniskor då kunna döma....“

“Jag har betänkt äfven detta och på en kort stund lärt, att menniskors dom ej är mycket att fästa sig vid. Reser jag, är jag brottslig, stannar jag, är jag det i deras ögon likaså!“

“Fäster du då intet afseende vid mig, Virginia? Tror du då ej, att jag lider af den skymf, som blifvit dig tilldelad i vårt hus; ja, inte dig allena, utan oss alla? Låtom oss nu visa verlden huru innerligt vi äro

Digitized by Google

fästade vid hvarandra!“ Fru Wimpel tryckte härvid, moderligt, Virginias små kalla händer.

“Nej, tant, jag måste resa! Se på mig och säg om jag ej ser både lugn och bestämd ut! Jag måste söka qväfva smärtan, innan den hinner gro allt för djupt. Det går nog ej så lätt ändå. Men jag har ju sagt, att jag har tålamod!...“

“Du är upprörd och smått öfverspänd, mitt hjertas barn; vi skola ej tala vidare om denna sak förr än du blifvit lugnare.“

“Ack, min goda tant ... Jag kan ej ändra mitt beslut!“ bad Virginia och blickade innerligt in i fru Wimpels ögon.

“Nå, gör då som du vill,“ sade fru Wimpel, och tårarna bröto fram ur hennes ögon, då hon såg flickans rena och bestämda blick; “kanske tar du saken förståndigare än jag....“

* *
*

Fru Pettersson var åter hos mamsell Rundqvist på en förtrolig sammankomst.

Båda damernas älsklingsplats var vanligtvis att sitta vid fönstret, och der hade de nu också placerat sig.

“Jaså, mamsell Palm ämnar då verkligen resa från Wimpels. Det säges väl, att hon ej *vill* stanna der, men jag tänker, att hon inte *får*,“ sade fru Pettersson.

“Efter hvad Stafva talat om för mig, skall afresan ske i eftermiddag klockan fyra, ty hon har varit och beställt en vagn hos hyrkusken, som skall köra damen ned till ångbåten. Vagnen bör väl snart vara här!“ menade mamsell Rundqvist och sträckte sin smala hals, spanande utåt gatan.

“Jag tycker, hvad det skall kännas för flickans mor, att nu få hem henne sådan hon är....“

“Fru Wimpel lär sörja och gråta och vara alldeles

Digitized by Google

fasligt ojemn till lynnet; mamsell Palm derimot låtsar om ingenting; dock lär hon ha blifvit lite blek om näbbet, fast det kan minsann vara af många orsaker.“

“Jo, jo, men! Ja, om jag varit i fru Wimpels ställe, hvad jag då skulle näpst henne; men den fina mamsellen lär alldeles kunna förvända ögonen på folk! Af fru Elis har jag hört, att hennes son varit totalt utom sig, innan han lemnade Stockholm; han hade visst när som helst varit färdig att falla tillfota för det intriganta stycket.“

“Ja, kära fru Pettersson, han har ju varit uppe till Wimpels och velat tala vid mamsell Palm, men icke fått detta, fastän fru Wimpel sjelf flera gånger varit inne hos flickan och bedt för honom.“

“Jo, jo, de der obevekliga, de äro just af rätta sorten!“

“Ännu en sak! Stafva, som händelsevis kom att gå förbi dörren, hörde precis att mamsell Palm sa' till fru Wimpel: nej, goda tant, jag kan ändå inte rubbas i min föresats, och jag har nu fattat en annan kärlek, som har trängt ut den gamla.“

“Är flickan alldeles från förståndet? Huru många gånger tänker hon bli kär? Jag tror knappt, jag varit det någon enda gång i mina dagar, om inte i salig Pettersson, såvida jag inte tog honom mera af medömkan, ty hon behöfde någon som såg om sitt.“

Mamsell Rundqvist tyckte, att detta var mycket ädelt handladt af fru Pettersson och vågade sjelf berömma sig af att aldrig hafva älskat, endast hyst vänskap, hvarvid hon tryckte fru Petterssons knubbiga händer.

Med ett: “se, här ha vi vagnen!“ afbröto de båda damerna sina känsloutgjutelser.

“Och här kommer Stafva med kappsäcken och hattasken; det skall verkligen bli intressant att se, hvad min damen sjelf håller, då hon kommer ner!“ Och mamsell

Digitized by Google

Rundqvist tryckte sitt vissna ansigte så tätt intill fönstret, att den spetsiga näsan blef så platt som en mulatts.

"Nej, se nu på den der mamsell Palm! Visste man inte hvem hon var, skulle man kunna tro henne vara en grefvinna! Fru Wimpel följer sjelf ner henne ... Herre Gud, så förgråten hon ser ut! Nå ja, det kan ingen undra på; men hennes sorger tar väl slut, då sällskapsdamen farit sin kos."

"Och se der är Wimpel också! Jo, jag tackar, han bär hennes sjal på armen!" Och mamsell Rundqvist höll troget sin nästipp qvar invid fönsterrutan.

"Nej, nu går det för långt! Jag säger ännu en gång, fru Wimpel är för god! Något sådant skulle Pettersson aldrig vågat!"

"Petterson har varit lyckligare, han hade en ängel vid sin sida!" Härvid famlade mamsell Rundqvist efter fru Petterssons hand, för att ge sin erkänsla tillkänna, medan hennes ögon voro upptagna på annat håll.

"Mamsell Palm och Wimpel stiga upp i vagnen och frun står och ser på! Hvad skall den arma makan känna dervid, då jag, som inte alls har med saken att göra, knappast kan utstå att betrakta dem!"

"Nu kyssas de!" ropade mamsell Rundqvist.

"Hvilka?"

I häpenheten var fru Pettersson nära att stöta hufvudet genom rutan.

"Båda fruntimmerna! Och se, nu kör kusken ... nej se, huru hon reser sig upp i vagnen och kastar slängkyssar åt fru Wimpel! ..."

"Ja, nu är hon borta och jag hoppas, hon får sin lön!" himlade sig fru Pettersson, och i denna önskan instämde mamsell Rundqvist, hvarefter vi lemna de båda damerna att sköta sig sjelfva och, dess värre, äfven sin nästa.

* * *

Digitized by Google

Virginia Palm reste, som sagdt, hem till sin mor. Hon har nu inrättat en flickpension samt gjort till sitt lifs uppgift, att hos det yngre slägtet utså det milda omdömets och sannfärdighetens frö.

Älskad och ärad af tacksamma mödrar och tillgifna elever, framlefver hon ett lyckligt lif ... om ock hennes tankar stundom ila till den, som hon en gång skänkt sitt varma hjerta, men som på så lösa grunder fann det värdelöst.

Om några storartade scener med ånger och försoning har vår lilla "sqvallerhistoria" ej att förkunna.

Digitized by Google

En relik.

"Tron gör underverk."
Loyola.

Fastän den klara solen ler
från himlens djupa blå
och jorden klädd i vårdrägt ser
och allt är fröjd och lust,
så strömmar folkets skaror dock
till katedralens hvalf,
som snart af menighetens flock
till trängsel fylles upp. —

Och frågar du, hvad det väl är,
som drager dessa hit,
så lyssna till hvad patern lär —
och tro se'n hvad du vill.
Med stora gester, helig blick,
mot himlen oftast lyft,
han talar om en nåd man fick
för tretti lustrer se'n.

Då lefde i ett klosters frid
en from och helig munk,
som spilde bort sin hela tid
på böner till Guds mor,
men derför höll hon honom kär
och kom en vacker natt
från himlens glans till honom ner
och talade då så:

Digitized by Google

"Din fromhet mig behaglig är
och nu din lön du får;
i katedralens midt man ser
en sten af sällsam form;
dold under den ett skrin der står
och deri finner du
ett strå utaf mitt hufvudhår
så underfullt och skönt."

När derför nästa morgon gryr
så ser man munkars hop,
som imot templet kosan styr
uti högtidligt tåg.
Ifrån sin plats med stort besvär
man stenen lyckas få
och skrinet nu man äfven ser,
allt såsom Jungfrun sagt.

Af vördnad full det bispen tar
och finner deri gömt
det under stort, den skatt så rar,
hvars makt man snart får se:
en gammal munk, af ålder böjd,
på kryckor linkar fram,
reliken ser och — unders höjd! —
strax frisk och färdig står.

Se'n denna dag hvartenda år
reliken visas fram
för folket, som på afstånd står
af tro och andakt fullt;
och nu du vet, hvad skäl det är,
som drager stadens barn
från vårens fröjd till templet här,
der luften trycker qvaf.

Då patern ändtligt slutat har,
hörs orgelns djupa brus
och sången klingar ren och klar
till Jungfru-Moderns pris,
och fram mot koret skrider tungt
en gubbe, barn på nytt,
ty nitti vintrar trycka tungt
en ärkebiskop ock.

Digitized by Google

Vid altaret, der skrinet står,
han sjunker ödmjukt ner
och fattar se'n det helga hår,
som man sig tycker se.
Det i sin högra hand han tar
och lyfter denna upp,
allt under det den venstra drar
det ut så långt det är.

Så rör han armen upp och ner
och mellan fingrar två
han drar det hår, som fromhet ser,
fast ögat gör det ej.
Ja, salig den, som blindt kan tro,
fast ej han något ser,
han skall bland himlens änglar bo,
så lärde patern nyss.

Men uti folkets främsta led
står undrande en man
af annan tro och annan sed,
en nordens glade son,
som spärrar ögat upp med flit
att få reliken se,
men, hur det är, så ej en bit
för kättaren sig ter.

Ibland de gåfvor, som han fått
utaf en mild natur,
nog icke blygsamheten stått
i främsta rummet med,
ty fram mot bojan stiger han
till hopens fromma skräck
och munkar fasa för den man,
som störer stundens helgd.

"Herr bisp, förlåt, att jag er stör," —
så han till orda tar
på landets språk, fast nog man hör,
att han en främling är, —
"men hur mitt öga stirra må —
reliken ser det ej.
Säg, huru kan ni så här stå
och folkets tro bedra?"

Digitized by Google

Den gamle lyfter lungt sin blick
från golfvets marmorsten
till den, som så mot sed och skick
djerfs nalkas altar'ts ring,
och säger med en stämma, mild
som rösten från ett barn,
af hvilket sjelf han ger en bild —
ett barn på nitti år:

"På denna dag, i fyrti år
jag städse här har stått,
att visa fram ett heligt hår,
som Jungfrun oss har skänkt.
Har I det sett, så är det godt
och mycken tro I har,
ja, mer än på min del jag fått,'
ty ej en bit jag sett."

Med skri och rop nu stormar fram
de munkars vreda hop,
att hämnas deras lidna skam,
men snabbare än de
ses kättaren till flykten ta
och lemnar artigt dem,
att gräla på den bock, de ha
till trädgårdsmästar' satt.

No Name.

Digitized by Google

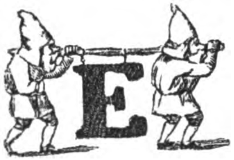

Ett original.

Den bekante estetikern F. Vischer påstår, att i synnerhet *två* slags menniskor i följd af sin samhällsställning lätt bli komiska, nämligen: 1:o skräddare och skomakare, hvilkas kroppsliga sysselsättning ger sin pregel åt hela deras habitus; och 2:o lärdt folk, hvilkas spekulationer göra dem fremmande för den yttre verldens förhållanden.

Till sistnämnde kategori hörde teologen, fil. doktor X. Då man så ofta påstår — kanske med någon dubbelmening — att “originalernas tid är förbi“ — så bör det ej lemnas oanmärkt, att X. för ej synnerligen många år sedan lefde och vankade omkring vid rikets södra universitet.

X. var ett stycke bigott, och blottställde sig derigenom ofta för skämtet. “Hvad tycker du om Söndags-Nisse?“ tillfrågade man honom en gång, kort efter det Nisse presenterade sig för publikum. “Den tidningen“, svarade X. “tycker jag inte om bara för sjelfva namnets skull: om den ändå ville kalla sig för *Tisdags*-Nisse eller *Torsdags*-Nisse; men Söndags-Nisse — det är vederstyggligt!»

“Men att du, som är teolog, kan anse *söndagen* för någonting vederstygg-ligt!“ invändes då, och X. stod svarslös af pur förbittring.

Digitized by Google

Vid ett tillfälle hade någon förledt honom att bivista uppförandet af "Den sköna Helena." Under större delen af representationen höll X. båda händerna för ögonen. Malisen ville sedan veta, att detta berott på *närsynthet* och att X. "sett genom fingrarna" — med slipprigheten.

I synnerhet föreföll X. komisk genom sin "opraktiskhet" och genom det egendomliga och excentriska i hans yttre uppträdande, som oftast stod i skarp kontrast mot hans lärdom och i öfrigt uppöfvade tankeförmåga.

Någon gång på sommaren 186— hade han uppburit ett kontant belopp af 100 riksdaler rmt, hvilket borde användas till en resa till Malmö i och för nödig förstärkning af X:s garderob. En bekant hjelpte honom till rätta med råd och upplysningar, följde honom till och med ned till Lunds jernvägsstation och köpte biljett, hvarefter X. sedan lemnades att på egen hand anträda färden till Malmö. Anländ dit, styr han kosan till närmaste ekiperingsbutik, räknar upp hela beloppet åt köpmannen och anmodar denne att ge "rock, byxor och väst" i stället. Affärsmannen hade ingenting härimot att invända, utan valde efter eget godtfinnande ut en kostym, i hvilken X. blef på stället utstyrd. Den gamla habiten fick säljaren behålla som trofé.

Först efteråt kom X. att tänka på, att han ej hade några penningar till hemresan. Hvad var att göra? Som ingen annan utväg syntes öfrig, tog han sitt parti och beslöt att till fots tillryggalägga den $1\frac{1}{2}$ mil långa vägen till grannstaden.

När han kommit ett stycke ut på landsvägen, sammanträffade han med en "forbonde", som färdades åt samma håll, och som, efter det X. öppenhjertligt omtalat sin belägenhet, erbjöd honom plats på åkdonet. Vår vän antog tillbudet och bad bonden, när denne härnäst komme till Lund, söka upp hans bostad, då kon-

Digitized by Google

tant ersättning skulle bekommas. Men för att redan nu göra skjutsbonden en återtjenst, började han för denne tala öfver — *själens odödlighet*, X. orerade både länge och väl, men, som det tycktes, till föga fromma för åhöraren, ty vid hvarje afbrott replikerade denne: "det gör jag en konst i, *för jag har ingen själ.*" Det var och blef hans sista ord, då X. med förtviflan öfver slik hårdnackenhet skildes vid honom.

Allmän blef munterheten, då X. vid hemkomsten omtalade för sina vänner reseäfventyret. Men man fann hans bekymmer öfver bondens *oskälighet* öfverdrifna. "Du kan väl begripa, att han bara dref spektakel med dig," utgjorde härvid den vanliga invändningen.

Riktigheten häraf tycktes bestyrkt, då bonden aldrig sedermera lät höra af sig. Och X. blef så småningom sjelf förtrogen med den gjorda förklaringen, ty hvarje gång han sedan relaterade sin reskamrats yttranden, tillade han djupsinnigt, att han ansåg dem som ett bevis på „den skånske bondens *humor*".

Bodvar.

Digitized by Google

Min badsejour i Ronneby.

Nej, aldrig någonsin vill jag mer
till denna badorten fara,
och skälet dertill jag skall för er,
I unga systrar, förklara:
det göres bäst, då jag nu erkänner,
att vi ä' nästan renons på männer
i Ronneby.

Jag minnes hur det i våras var,
säsongen just blifvit slutad,
af vinterns nöjen fans intet qvar,
jag gick så blek och så lutad;
min önskan pappa visst tycktes läsa,
när som han erbjöd sin flicka resa
till Ronneby.

Och åter blef jag så hjertans glad,
jag hade drömmar, så ljusa,
och snart med mamma jag for åstad,
allt för att herrarne tjusa:
jag tänkte bruka min makt som qvinna
och för min fot många slafvar finna
i Ronneby.

Men ack! hur var det när jag kom hit?
Af damer funnos här många,
och, fast jag använde all min flit,
en man ej stod till att fånga;
deröfver ingen må sig förundra:
om tio herrar vi äro — hundra
i Ronneby.

Digitized by Google

Nu till de nittio räknas jag,
trots mina trettio tusen,
vi allesammans hvarenda dag
blott sitta inne i husen;
så tråkigt är det att promenera,
när inga herrar oss eskortera
i Ronneby.

Ej "*Karön*" skäl mer för namnet gör
och "*Snäckebacken*" står öde;
vi alla äro vid misshumör,
af hämdlust endast vi glöde,
ja, rent och öppet vi det förkunna
för er, som ens ej "en vän" oss unna
i Ronneby.

Till er, I lycklige, ställa vi
en väl befogad uppmaning,
och att den vinner er sympati,
det är vårt hopp och vår aning:
emedan det uppå herrar brister,
så låtom oss blifva — *kommunister*
i Ronneby.

Alma Rek.

Digitized by Google

Dryckjes-Balk.*)

§ 1. Thå någon till samqväm kallad är, gånge han thit skäligen nykter, sker annorledes böte han med skammen, att sjelf under nyttjande rätt få behålla och besitta.

§ 2. Sexa eger hvar som lyster taga, och bör then efter gammal häfd gäst bjudas thå han i lag kommen är — gitter han ej supa, eller har han annor giltig skäl till vägran, må han thertill ej tvingas, eller sådant som tredsko räknas. —

§ 3. Nu är lag samladt, bål inburen och glas fyllda — tage thå wärden glas sitt och mane gäster thermed — wägrar gäst å then skål svara, huske tå bakom the andre och ware honom förmenadt att then dagen af samma dryck njuta.

§ 4. Far någon i dryckjom med svek fram, så att han tomt glas med hand omfattar och sålunda granne sviker, eller annorledes falskeliga förfar,

*) Denna skämtsamma "Dryckjesbalk" är funnen bland aflidne öfverintendenten m. m. F. von S:s papper och skall säkerligen intressera alla "Bacchi trogna barn" bland Nisses prenumeranter och vänner.

Digitized by Google

böte tu glas, angifvarens ensak — kommer han annan gång åter böte dubbelt — går han i list och arghet längre, så att han watten i stället för punsch ur glas sitt dricker, eller annor slikt groft underslef gör — ware han thå för botum fri men blifve till fruntimren förvisade. —

§ 5. Fyller wärd gäst sin med vilja eller lockar han andra att honom i then akt och mening trycka, och blir gäst theraf så smord, att han sig sjelf ej reda kan, ware thå värd skyldig lemna hjon sitt att honom hemåt föra — pimplar gäst sig sjelf drucken, ware ensak hans — kan han ej fötter njuta, kryper thå under bordet och ligge ther ogild.

§ 6. Ej må Gäst i Lag gräl börja, eller oväsen föra, eller kort slänga, eller Barkarby-skämt öfva. Sker det, blifve han af wärden tillrättavisad — kommer han annan gång åter — blifve från lag skiljd — sätter han sig theremot thå må gäster honom samfäldt ur samqväm wräka. Lag samma vare för then eller the, hvilka annat gräl wäcka, thet där till slagsmål går.

§ 7. Far någon efter att försåteliga annans hemlig ting knipa, eller i ansigte klösa, eller frack sönderrifva, eller under näso knäppa, lägge thå gäster honom öfver stol och age honom med stut mer eller mindre, allt efter som åldern och wanarten är till — kaste honom derefter genom dörr eller fönster ut, och ware ogildt allt hvad han i then lek får.

§ 3. Faller någon af ifrån then gamla rena dryckjesläran så att han omåttlig måttlighet öfvar eller annars irrlärig blir — lägge thå Rätten honom viss dag före, therinom han sig omvända och bättra bör; wänder han inom föresatt tid i lag åter med sann-

Digitized by Google

skyldigt beteende, böte endast tu glas; — kommer han ej åter, eller går han i absolut nykterhetsförbund in — miste törst och dryckjesära sin, samt varde han ur dryckjeslag evärdeliga förvisad. Törst hans dele gäster sig imellan.

§ 9. Komma män samman i bråd dryckjesskillnad och tränga hvarannan thervid så, att en pirum och en redlös blir, och pröfvas thervid sådant underslef hafva skett, som § 4 skiljs; stånde thå then, som underslef gjort, till ansvar efter lag. — Then, som redlös är, ligge ogild.

§ 10. Witar någon eller några i lag hvarannan till att hafva öfver märke gått, eller florshufva fått, eller gärde vara uppgifvit, eller att hafva bekajad blifvit, känne thå rätten honom skyldig, som witas blef, att sig med tiljegång wärja. Gitter han tilja gå, utan att grannar knuffa, böte förklenaren tu glas, till tväskiftes aktor och målsegande imellan. Gitter han ej tilja gå, i thy att han stora afsteg gör, eller på näso faller, och sålunda ljudligen pröfvas kan, att han som witare för sitt tillmäle fulla skäl haft; må thå icke slikt tillmäle för lasteligt anses, eller någon therföre till ansvar kunna bindas.

§ 11. Befinnes någon hafva oqvädat annan med hot, att af honom hufvud slå, eller med tillsägelse, att dra åt Blåkulla, eller att hafva kallat honom endels en stor man i staten, eller en sakramenskad åsna och pröfvas sådant hafva skett endast i hastigt mod, och utan afsigt att thermed skada göra — böte han wid killebord med 1 à 2 potter, allt efter omständigheterna, och vare honom förmenadt, att under tiden sig af the åklagade talesätt betjena.

§ 12. Märker gäst i lag att honom ben svika eller

Digitized by Google

han likasom linfrö skönjer, eller han i tal stammar, eller han af annor giltigt tecken pröfvar, att han öfver märke kommen är, ställe sig thå vid fönster eller dörrpost upp, theraf han tjenligt stöd vinna kan, öppne ock nödigt sin mun till samspråk medan lag warar.

§ 13. Finnes spiksmedja efter slutadt lag wara hos gäst bygd, och pröfvas arbetet så i gång, att lämpelig uppmuntran theråt egnas bör; gånge thå sådan uppmuntran af allmänna eller enskilda medel ut — i "bäskar" — en, två, tre eller flere, efter sig företeende behof och omständigheter, synnerligen med afseende på, om the första med protest skulle komma åter. —

§ 14. Gjör någor man, then ther till mogen ålder kommen är, sig saker till förbrytelse i allmänhet mot thesse punkter, eller beträdes han med att under vecka icke rus haft, eller med uppenbar tredsko sådant afböjt, thå thet erhållas kunnat, ware han thå skyldig fordersammast och inom laga tid kalas bestå, samt thervid med sjelf sins rus brott sitt umgälla.

Digitized by Google

Till redaktionen af Söndags-Nisse!

Som jag förmodar, att red. samlar allt, hvad som utgått från *J. G. Schultz'* penna, tager jag mig härmed friheten öfversända en afskrift af ett "Herdaqväde", hvilket år 1860 af Schultz nedskrefs.

Schultz exercerade då i Upsala första gången; och som troligen alla hans exercis-kamrater, bland hvilka äfven undertecknad var en, minnes, var S. vald till vice pastor vid kåren och en annan kamrat N-n till ordinarie. Pastorerne buro då hvita epåletter med röda kors, hvaraf ett i qvädet förekommande uttryck förklaras. Under en af de sista dagarne af öfningstiden, då truppen öfvades med att gifva "rotvis eld" på Polacksbacken, hände, att S., som troligen aldrig förr aflossat ett gevär, laddade och sköt flera gånger, utan att under det oupphörliga smattrandet märka, att hans skott aldrig gick af. Ungefär 5—6 patroner voro redan inlagda, då skottet brann af ändtligen, men med den påföljd, att af den starka stöten S. störtades till marken med af hanen upprispad kind och badande i blod. Kinden hopsyddes på stället af en af kamraterne, en medicine studerande. Vid en sexa, som några dagar derefter afåts i Östgöta trädgård, (1:sta klassen var bjuden af veteranerne = 2:a klassen) upplästes bilagde herdaqväde af pastor N—n.

Med största högaktning

C. G. K.
Gammal prenumerant på
Nisse.

Digitized by Google

Herdabref.*)

En invalid i dag, jag helsar eder,
med stolthet ser jag ned på edra leder,
mån I med vördnad skåda upp till mig!
Jag har för fosterlandet blött och — stupat.
I blott i frosserier er fördjupat
och fallit på sin höjd för Bacchi vapen —
I veten ej hur det går till i krig.

Den plats, jag nu på ärans höjder hunnit,
ej hindrat, att jag mig generad funnit —
det är ej godt så der att ensam gå.
Till er, då jag på mina lagrar hvilat,
min tanke derför har så gerna ilat,
och undra icke, om jag ofta önskat,
att än en gång med er i ledet stå.

I minnens alla väl den hemska dagen,
då, af en oblid makt till jorden slagen,
jag måste skiljas ur er glada krets.
Ej vill jag här dess minne återkalla,
nog af: *så* skall man kämpa, blöda, falla.
Hur skönt att få om ock en dunkel aning
af hjeltens död på blodig äras spets.

Men nog härom, det är ett tarfligt ämne,
och allt, som här vår glädje stör, vi lemne,
de gå nog snart ändå de glada dar!
I dyre vapenbröder, och till eder
min vänskap hvarje stund min tanke leder —
I, som mig valt att bära korsets börda,
min varma tack och helsning till en hvar!

I andre embetsmän, som med mig delat
de ljufva bördor, om mig krafter felat
att värdigt fylla upp min plats bland er —
ack, räknen icke strängt! I veten alla,
hur svårt att sig till ovant värf befalla —

*) Schultz utgaf 1862 i Upsala en samling "*Exercis-minnen*", men deribland fins ej här införda poem. *Not af Nisse.*

Digitized by Google

och om I tron blott på den goda viljan,
då är jag nöjd, då fordrar jag ej mer.

Till slut ett ord. En sådan stund som denna
hur nämna känslor, som vi alla känna,
hvi repa upp de nötta fraserna?
Låt minnet stå på post vid fäderns grafvar
och först när dessa trampas utaf slafvar,
då må det träda fram, att dem förfära,
och dundrande det rope sitt: *wer da!*

Men så skall aldrig ske. Ty kommer striden,
må man dess make ej ha sett i tiden,
ty det är fädrens jord vi kämpe för;
och stå vi som *en* man — helt visst vi berge
en skörd af ära än åt gamla Sverge —
då stride vi på allvar, vapenbröder,
och hell en hvar, som då med ära dör!

J. G. Schultz.

Digitized by Google

"Passande till Julklapp!"

(Scen hos en tandläkare.)

— Sk'a vi slå några droppar på tanden?
— Nej, jag tackar!
— Sk'a vi rycka ut den då?
— Nej, jag tackar!
— Inte? Hvad tusan vill herrn då?
— Jo, jag tänker ge min fästmö några löständer till julklapp — och just här sitter dom, som ä' borta....

Digitized by Google

Hyresgäst och husegare.

— Nej, och hundra gånger nej! Jag hyr inte ut mina rum åt folk, som ha barn.

— Men så tag då reson, min bästa herre! Min dotter är guvernant och min son är i Amerika.

Digitized by Google

Kärleken betraktad som en sjukdom.

En föreläsning under julhelgen.

Många af eder, mitt herrskap, lära måhända både förundra sig och blifva stötta öfver, att jag valt detta ämne, och att en så helig drift, som *Kärleken* är, skall röna det ödet att gisslas af min satiriska penna.

Jag försäkrar dock på min författareära, hvilken alltid är lika helig som kärleken och åtminstone långt heligare än kärlekslöften, att intet annat i verlden förmått mig till detta företag än åtrå och hopp att gagna mina unga och roa mina äldre läsare. Det är ju en obestridlig sanning, att kärleksepidemien aldrig dör ut hos oss och att den antingen uppenbart förstör eller hemligen undergräfver så mången blomstrande skönhets helsa och krafter. Man skall också finna, att läkarekonsten förskaffar en långt grundligare insigt i detta moraliska onda och anvisar långt kraftigare medel derimot, än filosofien, om denna också skulle bruka de handgripligaste öfvertalningsgrunder.

Digitized by Google

Jag för min ringa del har den största aktning för kärleken; jag vet, att dess makt är oimotståndlig och dess herravälde utan gränser. Jag tillstår, att den kan åstadkomma lika otroliga förvandlingar, som dem Ovidius omtalar.

Allraminst törs jag, såsom den der evärdeliga räknar sig till poeterna, förneka kärlekens inflytande på skaldens genius. Den skulle väl också vara mycket otacksam, som icke ville erkänna, att kärleken gör mången börda lätt och mycket bittert sött, så att mylord Rochester icke hade så alldeles orätt, då han kallade den en hjertstyrkande droppe, som himmelen kastade i vår bägare, så att lifvets vämjeliga dryck kunde gå ned. Ja, låt vara, att kärleken är en gud och har rang och säte bland de öfriga poetiska gudomligheterna. Af allt detta följer icke, att den är så helig, som våra nyare poeter göra den. Dess tempel och offer, dess drifter och njutningar äro understundom ganska orena. Den är dock alltid en skröplighet, en svaghet, och, med all sin magt, må den vika för förnuftet, när detta rätt brukas; likasom febern endast så länge behåller öfverhanden, som patienten felar i dieten eller åsidosätter de rätta läkemedlen.

Att kärleken är en sjukdom och bör behandlas som en sådan, skall jag nu visa. Man har länge hållit den för en sinnessjukdom; men jag påstår, att det är en lekamlig svaghet, som har sin första grund i ett fel i de utvärtes sinnena, och som kan botas med medikamenter.

Den har så mycken likhet med de flesta andra sjukdomar, att jag icke rätt vet, till hvilken den mest förtjenar att hänföras. Dock liknar den väl närmast febern.

Den berömde Vogel har också verkligen anfört den ibland febrarne, under namn af *Febris amatoria*. Den består i en regelbundet påkommande köld och hetta,

Digitized by Google

förorsakad af en innerlig längtan efter den älskade personens ankomst.

Att en häftig kärlek kan försätta blodet i sjudande tillstånd och hela kroppen i brand, är bekant. Denna brand fortsätter ofta sina härjningar, huru mycket man än försöker att släcka den. En af de äldsta grekiska filosoferne, som tillika utöfvade läkarekonsten, besökte en gång en prins, som skulle ligga sjuk af feber. På trappan mötte han ett ungt fruntimmer, skönt och blomstrande som morgonrodnaden. Då han kom in till prinsen, fann han dennes puls i stark rörelse. “Du har väl nyligen haft febern?“ sporde den gamle småleende. “Den har just nyss lemnat mig,“ svarade den föregifna patienten. “Jag vet det,“ sade läkaren, “jag mötte den på trappan.“

Under en feber yrar man ofta. Detta inträffar också med de älskande och det i hög grad. Likasom feberpatienten faller i yrsel och småpratar, då han tillsluter ögonen, så pläga också de af kärleken anfäktade röja sitt tillstånd vid alla möjliga tillfällen, då de icke noggrannt gifva akt på sig sjelfva. Allraminst kunna de vakta sig derför, då de höra eller se något, som öfverensstämmer med deras böjelse eller liknar den älskade. Jag vet, att en ung man, som blef tillspord, hvad den kraftigaste magstyrkande planta kallades, svarade i sin förvirring: Anna Maria.

Med frossan har kärleken stor likhet. Den antager alla skepnader och former; den ligger ofta länge fördold, men yttrar sig vid minsta anledning med förökad styrka; den står ofta endast att bota genom att resa långt bort.

Kärleken har också mycken likhet med *maskfebern*. Den, som plågas af mask, har vanligtvis bleka kinder och en blå ring omkring ögonen; en suckande turturdufva likaledes. Mask förtager understundom aptiten, stundom förorsakar den gråtmildhet; det samma gör kär-

Digitized by Google

leken. Älskare, som icke blifvit bönhörda, kunna hvarken äta eller dricka och äro derför mycket tjenliga i en belägrad fästning, i synnerhet som deras beklämda hjertan förakta lifsfarorna.

När kärleken går till en hög grad, så liknar den melankoli. Det finnes många, som synas hafva sitt fulla förstånd, tills man kommer till den skrufven, som är lös. En melankoliker kan tala som en Salomo om allahanda ting; blott en enda idé är oriktig. Detta finner man också hos de älskande. De kalla allt annat vid dess rätta namn; de kunna gå på botten med alla andra ting; endast om den, de älska, döma de rasande.

Änskönt kärleken egentligen är en lekamlig svaghet, så har den likväl en så stor inflytelse på själsförmögenheterna, isynnerhet på inbillningskraften, att ingen villfarelse förtjenar mera öfverseende, än den som hänförer kärleken till sinnessjukdomarne.

En älskares inbillningskraft öfvergår alla verldens skildrare och skalder i konsten att smickra. Den gör det gamla ungt, den uppreser det förfallna, den förfriskar det vissna, den upplifvar det döda, den utslätar rynkor, och den afkortar långa näsor och hakor. Den planterar de däjeligaste rosor på ett par pergamentskinder och de fagraste liljor på en blå måne under ögonen. Hvarest andra se grimaser, der ser den älskande gratiernas oskuldsfulla lek; han hör en silfverklocka klinga eller en näktergal slå, när andra tro sig höra en hjulborr eller en hes tornväktare.

Men är inbillningen i stånd till att dana skönheten, der den fattas, huru mycket mer skall den då icke förmå att förhöja de verkliga behagen och att upptäcka de fördolda?

En alltför lefvande inbillningskraft råkar lätt i förvillelse. Det ser man hos dem, som hafva stark feber;

Digitized by Google

detsamma sker med älskande. Likasom en feberpatient stundom håller sin läkare för en bödel (hvari han dock icke alltid har så alldeles orätt), så anser också älskaren alla dem, som lägga något hinder i vägen för hans kärlek, för mordiska menniskor.

Till de galenskaper, som härflyta från de älskandes förvirrade inbillningskraft, höra kärleksqväden och kärleksbref. — "Huru? Kärleksqväden och kärleksbref, hvad har läkarekonsten med dem att beställa?" — Mycket, ganska mycket. Af verser och bref kan en skicklig läkare lika väl bedöma denna sjukdom som någon annan lekamlig svaghet af pulsen och tungan.

Det fantiserande, som man iakttager hos en feberpatient, gifver oss mycken upplysning i hänseende till sjukdomens natur. Är den sjuke vild och oregerlig, vill upp af sängen och angriper dem, som vilja hålla honom, så har denna yrsel merendels sin grund i en *Betændelse*; ligger han derimot och småpratar och är lättskrämd, så är detta tecken till nerfsvaghet och malignitet.

Således kan man också lära mycket af kärleksverser och kärleksbref med afseende på den älskandes tillstånd. — Man kan sluta deraf, om den ännu blott har sitt säte i ögonen eller om den redan angripit hjernan, om den har angripit hjertat, magen, lefvern o. s. v.

När älskaren blott uppehåller sig vid sin dyrkades ögon, kinder, läppar och öfriga behagligheters inventarium, så är sjukdomen ännu icke kommen längre än till ögonen.

Talar han redan om hennes dygdefulla själ, så är hjertat angripet.

Rasar han à la Siegvart och bönfaller om heliga, huldsaliga kyssar i Guds klara månsken, och andra dylika känslosamheter, så lider magen; ty den nu för ti-

Digitized by Google

den så allmänna känslosamheten är ingenting annat än en magsjukdom, hvari laxermedel visa en herrlig nytta. —

Stormar han och hotar med sjelfmord, som den unge Werther, så har sjukdomen upptändt en feber och vållat starka uppstigningar åt hufvudet, hvarför också denna grad af älskog bör behandlas med blodaftappningar, kylande pulver och senapsdegar under fötterna, om det är en ung herre, och på vadorna, om han är äldre, och öfver hufvud med de medel, som äro tjenliga vid den högsta grad af druckenhet.

Yttrar han en viss resignation i sitt oblida öde, önskar sin gudinna alla möjliga lycksaligheter och sig sjelf en långsam död, så må man göra sig underrättad, huruvida icke patienten helt plötsligt upphört med bruket af spirituosa, hvaraf många förståndiga män blifvit halfförryckta. Då skall man finna, att en god dosis pomerans eller, i brist deraf, godt svenskt Falubränvin åter skall stärka mannens lifsandar, så att han antingen glömmer eller föraktar kärlekens makt.

Kärleken, denna häftiga feber, är på långt när icke så farlig i våra tider, som den har varit i våra förfäders. Men detta gäller blott i allmänhet. Då och då ser man patienter blifva så förvirrade i denna sjukdom, att de lägga hand på sig sjelfva. Således gick det den unge Werther, hvars tårfulla historia är alla känslosamma själar väl bekant. Men det beklagansvärdaste exempel på kärlekens fruktansvärda makt finna vi hos den trovärdiga poeten Hagedorn, hvarest denna rysliga historia läses på tyska.

Men när nu en älskare icke så der småningom, utan på rent allvar tager lifvet af sig, dock på det sättet, att han välbehållen slipper derifrån, så är det ett af de bästa medlen mot sjukdomen. Jag har hört af en person, att en student i Lund hängde sig i förtviflan öfver en olycklig kärlek, men blef nedskuren i tid och kunde

Digitized by Google

från den stunden icke begripa, huru han till den grad kunde hafva förälskat sig i ett fruntimmer, som icke var vackrare.

Detta är blott en liten vink, som jag vågar gifva dem som finna sin sjukdom obotlig. Det behöfdes endast att denna kur blef på modet och att det stod att få en menniska, som vore öfvad i att skära ned.

Då fingo de sköna väl lof att litet lättare gifva med sig, när enhvar förtviflad älskare gick med repet på fickan.

Digitized by Google

En gammal ungkarls monolog på julaftonen.

Uff! nu skall man klä' sig
uti frack, så fin,
för att se'n bege sig
till bror Kummelin;
fjäsa frun i huset
och för döttrarna
rulla sig i gruset,
sladdra *"(kaklaka!)"*

Tyda ut charader,
spela philippin
och, du milde fader,
med begrafnings-vin
torra strupen läska,
läsa Lunkentus;
äta äplen, bäska
som en tobaksbuss.

Små presenter gifva:
rose, mille-fleurs, vanilj;
och deviser skrifva
åt en hel familj;
karameller plocka
från den stora gran;
kyssa Selmas docka,
snyta Frans — fy fan!

Digitized by Google

Åndtligt får man äta —
ingen *ters*, gunås! —
efter grötrim leta . . .
mager, uppbränd gås!
Så, till sist, sig buga,
ta sin gamla hatt;
harkla sig och ljuga:
"Tusen tack! — God natt!"

Men om hin ej träder
mig i vägen se'n,
skall jag, på min heder,
skadan ta igen:
in på *Freden* titta,
der omkring en bål
mina vänner sitta,
drickande min skål.

Under det vi svälja
drufvans ädla saft,
skall jag dem förtälja
hvilken qväll jag haft;
och vid deras ömma
omsorger, för visst,
skall jag lyckas glömma
all förtret till sist.

Isidor K.

Digitized by Google

De båda puckelryggige.

Sann händelse.

Till Märsta kom en afton sent
en puckelryggig bodbetjent.

Digitized by Google

Der kunde han få nattlogis,
om ej han frukta spökeri.

Han lade sig, han somna' in
och drömde se'n om vännen sin.

Digitized by Google

Men när det sista tolfslag slår
ett dödsnyp han i puckeln får.

Han vaknar, tänder ljus och ser
en död barberare, som ler.

Digitized by Google

Den hemske ej från sängen gick
förrän vår man han raka fick.

Men skjortan smordes ner med tvål,
och det vår lille man ej tål.

Digitized by Google

Då spöket ur sin nattsäck tar
en skjorta, som nytvättad var.

Och spöket sätter skjortan på,
men puckeln tar imot, och då!—

Digitized by Google

för att bli detta hinder qvitt,
den hemske gör ett mästersnitt.

Och puckeln han i taket smack;
den lille teg, men tänkte: tack!

Digitized by Google

Och nu beger sig spöket bort;
den lille somnar inom kort,

När da'n derpå sin väg han far,
beskådas han af lite hvar.

Digitized by Google

Han kommer så till staden sin,
och alla fråga: hvar är din —?

Sitt äfventyr berättar han;
enhvar det rysligt konstigt fann.

Digitized by Google

Men mest ändå en liten karl,
som kallades för *dromedar.*

Han stod i kryddbod, äfven han,
och ständigt sig generad fann.

Digitized by Google

Sidan 87 saknas i digitaliseringen.

Digitized by Google

Sidan 88 saknas i digitaliseringen.

Digitized by Google

Sidan 89 saknas i digitaliseringen.

Digitized by Google

Sidan 90 saknas i digitaliseringen.

Digitized by Google

Qvinnan som telegrafist.

Föreläsning för "dem, som vederbör," af *Julie Å.*

Mina damer!

För några år sedan förbjöd telegrafstyrelsen qvinliga elevers antagande inom "verket," men, inseende misstaget häri, har den nu återtagit förbudet. I finnen af dessa förhållanden skilnaden imellan "konstant (elektrisk) ström" och "afbruten" dito; och I medgifven säkert, att det nyss slutade intermezzot var något abnormt, då derimot den "konstanta strömmen" torde höra till önskvärdheterna.

"Passar då qvinnan till telegrafist?" frågar man ofta. Tillåten mig grundligt ingå i besvarandet af denna fråga.

"Hon kan ej hålla inne med hemligheter," säga edra motståndare. Påståendet är ej nytt. Jag vill blott anmärka, mina damer, att då edra "privata" beundrare tillåta sig affordra Eder de dyraste tro- och huldhetseder (om ursäkt för witzen!) — skulle då ej äfven det publika samhället kunna affordra Eder en ed, som kanhända, när allt kommer omkring, är vida lättare att hålla?

Somliga af edra medhållare säga så här: "qvinnans hela lifsriktning liknar den elektriska strömmen; hvad hon hör i ena ändan af staden, sprider hon ögonblickligen till den andra."

Digitized by Google

I kunnen undanbe Eder dylika misslyckade komplimanger. Varen öfvertygade, att I ej fått edra respektabla platser, på grund af att eder konversation lätt skulle öfvergå i det *långtrådiga,* utan på grund af just den tystlåtenhet — och tilläggom: den *korthet i uttrycket* — för hvilka I ären bekanta, och hvilka telegraferingen tar i anspråk! — ty mera än någon annan menniska får telegrafisten redogöra, ja *redovisa* för hvarje öfverflödigt ord, som talas, hoc est: telegraferas.

“Men qvinnan bör ej ingå i statens tjenst: hon kan lära sig att mala kaffe, m. m., på sin höjd att spela piano,“ säga emancipationens fiender. — Denna åsigt skulle bevisa något imot Eder, såvida ej den s. k. “visareapparaten företedde den nogaste öfverensstämmelse med en *kaffeqvarn* och den “Morseska (tryck-)apparaten ej fordrade samma taktsinne som de första etyderna vid *pianot.*

Då dessutom qvinnan ej ännu får som amazon kommendera ett linieregemente — är det väl för mycket om man tillåter henne att medelst ett (galvaniskt) *batteri* dominera (telegraf-)linien?

Hur ofta tala ej poeterna om “blicken ur qvinnans öga,“ om “det magnetiska hos henne! Jag kan ej finna, att sådana företräden kunna minskas genom inflytande af “elektriska blickar “eller elektromagnetismen.“

Dessutom beprisas ju den ömsesidigt förädlande inverkan, som umgänget mellan manliga och qvinliga telegrafister utöfvar. Det lär båda parterna “takt“ — och *takt* är ju det hufvudsakliga vid all telegrafering.

Eder lämplighet såsom telegrafister kan således ej bestridas. Men jag varnar för allt för höga föreställningar om Eder sjelfva. Att hafva “kommit på tråden“ är, mina damer, ej detsamma som att genast begripa allting.

Digitized by Google

Tvifvelsutan skall det i en framtid bli lika vanligt, att af qvinnohand expedierade depescher "passera linien", som att qvinnorna sjelfva göra det. Jag förmodar, att Nisse en vacker dag afritar eder uniform: den lilla minutiösa "telegrafhatten", m. m.

"Telegraflinien", kommer således, enligt min tanke, att öfvertagas uteslutande af "qvinnolinien", — undantagandes då det är frågan om att "klifva till väders" och laga "tråden";... det få herrarne vara så goda och göra!

Digitized by Google

Det nyaste modet.

Mannen: Hvem har konstruerat den der barnsliga drägten?

Hustrun: Jag sjelf.

Mannen: Hm!... kunde gissa, att den kläckts fram ur någon "hönshjerna" ... Men hvem tror du ska' betala den?

Hustrun: Jag får väl, som andra barn, trösta mig med — att "tuppen värper".

Digitized by Google

HVASSERIANA.*)

ÅMINNELSETAL.

ÖFVER

FRAML. LANDSHÖFDINGEN ÖFVER SNÖ-REGIONEN, EN AF DE FYRA I SVENSKA ÅRSTIDERNAS SAMFUND, KOMMENDÖREN AF GYLLENE VARGSKINNSPELSEN, RIDDAREN OCH KOMMENDÖREN AF SVARTA BOTFOREN MED STORA SKAFTET, RIDDAREN AF LAPPVANTER-ORDEN, RIDDAREN AF SNÖPLOGEN OCH DUBBLA FÖNSTERRUTAN I BRILJANTER, ORDFÖRANDEN I TANDHACKNINGS-KOMITÉN, ORDFÖRANDEN I SÄLLSKAPET: »FÖR ÖM OCH FRUSEN FINGERVÅRD», HEDERSLEDAMOTEN I FLERA IN- OCH UTLÄNDSKA KYLDA SÄLLSKAPER M. M.

HERR FÖRRE KALLE WINTER.

HÅLLET

VID EKLUNDSHOF DEN 1 MAJ 1845.

---

*) Alldenstund Nisse vill göra denna samling så fullständig som möjligt, införes här följande af D. Hvasser författade tal.

Digitized by Google

Din morgonsol brann sällan klar,
din middag blott en skymning var.
Fredmans sånger.

Dessa ord, som så uttrycksfullt tolka de tänkesätt, den aflidne under sin lefnad obrottsligen följde, böra leda våra tankar tillbaka på vår förflutna vandel och påminna oss om den väg, som ännu återstår. Äfven vi hafva ofta förut, och i synnerhet denna dag, sett den klara mogonsolens sken fördunklas af de moln, som den föregående dagens *minne*, eller rättare sagdt *förgätenhet*, spridt kring våra ögon. Dessa moln, långt ifrån att till middagen skingras, hafva tvärtom, förökade, spridt en oredig skymning. Måtte vi då erinra oss, att kanske äfven vi, *"när aftonen kommer"*, skola återbära de gåfvor, vi så rikeligen under lyckligare förhållanden mottagit.

Med denna åtanke på alla jordiska gåfvors fåfänglighet vilja vi kasta en blick tillbaka på den saligen afsomnades minnesrika lefnad. Hvem som varit den aflidnes fader kan man ej med visshet bestämma; en sägen går, att han, med den kraft, som alltid utmärkte honom, varit orsaken till sin egen födelse. Detta är äfven troligt, ty samma sjelfrådighet utmärker hela hans lefnad. Redan vid späd ålder utnämnd till landshöfding i Snöregionen, uppfyllde han med sådan skärpa sitt *åliggande*, att det blef en *spegel* för alla. Mest vinnlade han sig om åkerbruket; han har löst ett af dess vigtigaste

Digitized by Google

problemer, då han uppfann sättet att medelst hvita täcken, spända öfver åkerfälten, imot köld bevara det späda höstsädet. Denna måhända något *öfverspända* idé verkställde han dock icke förr, än han tillryggalagt hälften af sin bana; men då han omsider i slutet af December månad uppträdde, så var det med så mycket mer *drifvande* förmåga, som han öfvertygande, så väl *öfver hus* som *under hus*, framställde föremålets vigt. Blott en gång förut hade han uppträdt; det var då han redan på hösten en dag var så skarp, att den så kallade *Plogbillen ej gick igenom*. Men efter detta arbete aftynade han också betydligt, emedan han dertill lärer hafva tillsatt nätterna. Imellertid, då han blifvit frisk, uppträdde han, som sagdt är, i December på ett mera afgörande sätt. Ja, man anklagade honom för en sådan häftighet i sjelfva framställningen (det gick stundom ända *uppåt väggarna)*, att han under flera dagar hindrade nästan hvar och en annan, som var rädd om sitt skinn, ifrån någon *motion*, ty alla kommo öfverens om att han rigtigt *yrade*. Imellertid var det endast nit och verksamhet! Också hugnades han vid detta tillfälle med ett hederstecken, Snöplogen, som strax derpå tilldelades honom. Akten försiggick med vanliga skottceremonier.

I bergshandteringen var han äfven utmärkt och lofordades af alla såsom varande mycket *klyftig* i denna vetenskap. Så var han utmärkt i allt och blott en bortskämd veklighet kunde klandra hans åtgärder i tandhacknings-komitén, såsom varande besvärliga, i synnerhet *för tunga*. Ingen vågade dock beskylla honom för orättvisa; allt falskt och i synnerhet *halt* qväfdes i *brodden*. Inga partier gynnades, utom *slädpartier*, men ofta var han mot dessa ganska njugg, så att man stundom ej fick fara vägen rätt fram, utan nödgades fara på sidan, hvarigenom åkningen nästan blef hvad man kallar *med i åker* (mediocre). Mot betjenter bakpå åkdonen var

Digitized by Google

han vid dylika tillfällen ganska sträng; men också har man aldrig sett en sådan mängd af veritabla *hundsfottar*, som uti hans tjenst. På ynnestbevis var han icke frikostig; den enda, som hugnades af hans nåd, var himmelen, som af honom upphöjdes i adligt stånd under namn af *Stjernfeld*.

Vi hafva nu genomgått hans medborgerliga bana och kunna ej annat än loforda densamma, ehuru många, så länge hans före stod i landet, beskyllde honom för att vara en *kälkborgare*, som gerna for dit det lutade. Oss återstår nu att kasta en blick tillbaka på hans enskilda lif och hjertats egenskaper. Mången klandrade den svagheten, att han gerna såg igenom fingrarne med att *bedragare skodde* sig, allenast det skedde med *hof*. Vi anse dock denna svaghet snarare för en förtjenst, än ett fel, isynnerhet som han föröfrigt var mycket sträng i sina seder och afskydde alla *otyglade Seladon* (Celadons). Detta oaktadt, var han en stor beskyddare af *muffar* och var mycket skämtsam i sitt umgänge, ofta nästan till öfverdrift. Att kyssa kinderna röda på promenerande damer var för honom en bagatell; ja, han gjorde det till och med på *vad*, om det var upphållsväder. Icke heller gjorde han afseende på personen. Till och med en så högt uppsatt person som Torntuppen ryckte han ofta in i sina yrande hvirflar och behandlade honom då såsom en vanlig *drifkucku*. På det sätt var hans vilda yra ofta *rigtad upp* mot tinnarne af templet — vare detta nog sagdt om hans *uppigtighet*. Han var en stor nykterhetsvän, ty han tålde inga fluida och ansåg alla källarmästare för att vara *förtappelsens* barn. I följe deraf var hans kroppskonstitution så stark, att han utan den ringaste olägenhet kunde fördraga de starkaste doser *blåsyra*. I musikaliskt hänseende var han ofta ganska knarrig. Narraktigt nog, var bjellrors klang och klockspel i hans smak. Af kompositörer hade *Spohr* gjort

Digitized by Google

mesta *intryck* på honom. Af de sköna konsterna älskade han likväl främst poesien; till hans ära utkommo Vinterblommor och Snöklockor. Sjelf rimmade han endast i sin ungdom. Oaktadt denna böjelse för poesien, skötte han dock sitt kall med stor ifver, ehuru man skulle kunna förebrå honom en viss kallsinnighet, ty han andades aldrig varmt för landets blomstrande utveckling.

Några egna barn lemnade den framledne icke efter sig. Faderligt kall var han dock icke utan. Fostersonen Lavin har åtnjutit en uppfostran i främmande länder, som vårt mode fordrar. Han vistas nu äfven utrikes hos sin välgörares slägt, familjen Gletscher. Beklagligtvis hafva vi ofta haft bedröfliga underrättelser om hans uppförande. Dagar och nätter tillbringas för det mesta hos *Schweizare*, der han far fram på ett fasaväckande sätt. Men skyndom förbi detta sorgliga ämne, som äfven för den aflidne var så smärtsamt, och låtom oss fullgöra den dyra pligt, som ännu återstår. Med darrande händer krossar jag nu det vapen, genom hvilket den bortgångne i alla skiften var *suo pondere tutus*.

Digitized by Google

Gambetta

i nationalförsamlingen.

Han står som en romare hög till sin själ,
han har blott *ett* mål: det är Frankrikes väl.
För det vill han gerna ge lifvet,
Hans panna är lugn, men hans herrskareskick,
hans glödande ord och hans ljungande blick
förråda en storm uppå djupet.

“Förlamadt, förblödt utur tusende sår,
står Frankrike snart vid förgängelsens bår,
om ej på sig sjelft det vill lita.
Vi gifvit åt verlden ett prof af vårt mod,
vårt land ha vi offrat, vårt varmaste blod,
historien skall vitna vår ära.

Vi kunde ej krossa barbarernas hop,
vi kunde ej tysta det hånande rop,
som afgrunden höjde mot himlen.
Med blod har han gödt vårt förhärjade land.
I skändade qvinnor, i byarnas brand,
han satte sin krigareheder.

Han trodde sig lyckas uti sin mission,
att qväfva till döds denna stora nation,
som verlden har kallat sitt hjerta.
Han trodde, ej pulsen har qvar af sitt blod
och armen sin sena och bröstet sitt mod
och Frankrike trofasta söner.

Men snart skall det skimra, det herrliga mål,
då Frankrike renadt ur pröfningens bål
en Phoenix skall lyfta sin vinge;

Digitized by Google

då verlden ånyo skall rikta sin blick
mot oss och det nya, förbättrade skick,
som friheten skall oss bereda.

Ty *frihet* — se der denna genius, som skall
vårt fosterland rycka från nesa och fall
och gifva det åter sin ära;
men icke en ära, som hvilar på svek,
och suger sin lifskraft ur kejserligt smek.
Den äran för dyrt vi betalat.

För dyrt har det lidit, vårt fäderneslands,
af enväldets gylne, men tryckande band,
för hårda ha bojorna varit.
I motgångens skola har Frankrike lärt,
att glittret på tronen ej mycket är värdt,
den bubblan går sönder i stormen.

Men endast ett folk, som med allvar förstår
att styra sig sjelft, *det* allena består,
det endast kan börda sig aktning.
Ej envåld, men ordning skall ligga till grund,
om staten skall känna sig lycklig och sund
och om den vill sjelfständigt lefva.

Betrakten som slitet för evigt det band,
som se'n alltför länge vårt herrliga land
har lagt i monarkiska händer.
Den tron, som har ramlat, ej byggen den opp!
Till kronan och spiran ej sätten ert hopp.
De äro blott prunkande lögner.

Derborta i vester I finnen ett folk,
som gjort sig till ärans och frihetens tolk,
der gäller ej godtyckets grundlag.
Så följen exemplet Amerika gaf,
och Frankrike skall ur förnedringens graf
gå lif och gå framtid till möte!"

Moje.

Digitized by Google

En modern souper.

Kronan kastar ut sitt sken
kring den präktiga salongen.
Frun i huset vid chinjongen
lägger sista handen re'n.
Unga fröken, styf i nacken,
framför spegeln sväfvar lätt,
tycker om sin toalett;
herrn tar på sig vasafracken.

Lotta får af frun lektion,
hur man té skall fint servera,
hur man niger nätt, med mera,
som hör till den goda ton.
Lilla Karl för säkerheten
blifver snuten än en gång;
fast det sker med mycket tvång,
sväljer han ändå förtreten.

Gäster hit från alla håll
strömma till och niga, buga,
söta ord man börjar ljuga
på en tonart uti moll.
Konvenansen fordrar fraser
utan minsta mening i,
och det blir ett slöseri
på gudomlighet och gracer.

Digitized by Google

Se'n man granskat smått hvarann
och till den pointen hunnit,
att man mål för tadlet funnit,
ordnar man sig, bäst man kan,
uti smärre kotterier,
der man snart sig sjelf till tröst,
finner lättnad för sitt bröst
uti andras bryderier.

Några tanter i ett hörn
producera litet sqvaller;
här och der vid deras pjaller
tager nästans rykte törn.
Nu serveras första koppen
utaf Kinas bruna saft,
det ger tungan mera kraft,
mera spänstighet åt kroppen.

I en dunkel fönstersmyg
sitta *hon* och *han*, de båda
i hvarandras ögon skåda;
han är djerf och hon är blyg.
Han är klämd från alla kanter,
börjar så ett frieri,
för att kunna räddad bli,
genom hennes fars kontanter.

Några unga damer stå
samlade kring herr von Fjanten,
som om sista Amaranten
ett och annat kan bestå.
Med en vårdslöshet i tonen,
som nu en gång är hans sätt,
spinner han en historiett
öfver den och den personen.

I en soffa har en fru
träffat på en annan gumma,
och de börja bägge brumma
öfver verlden förr och nu.
Förr var allt så godt och präktigt,
då var lifvet romaneskt,
nu det blifvit fan så bäskt,
derpå snusar man andäktigt.

Digitized by Google

Några gubbar kring ett bord
satt sig ned att tiden döda.
Kinderna af oro glöda,
munnen slösar ej med ord.
Ögonen på grannen plira,
blixtra utaf harmens glans,
och förlorad går all sans
vid det lumpna ropet "vira"!

På pianot Emma slår
några bullrande ackorder,
och bland skaran utaf lorder
en förtjusningsfeber går.
I beröm de öfverskrika
högt hvarandra: "sant och visst!
fröken Emma ej för Litzt
ens behöfver att ge vika."

Att soupern nu blifvit klar
tecknet utaf värden gifves,
och den saken så bedrifves,
att det snart är intet qvar.
Höjer så en herre glaset,
se'n han knackat uti bord,
och med några valda ord
tackar värden för kalaset.

Litet hvar sig känner trött,
ty det lider långt på natten,
och man söker efter hatten,
nöjd med qvällen, man förnött. —
Se'n de gått, med ljuflig stämma
hviskar frun till sin gemål:
"snart vi hunnit till vårt mål,
grefven börjar slå för Emma!"

Moje.

Digitized by Google

Gamla vanan.

Den glade doktor B. i K. blef en dag efterskickad af en major K., som länge legat till sängs i anledning af, som hans vän doktorn påstod, intagandet af allt för starka förmiddagsgroggar, de der orsakat den svullnad i fötter och ben, hvaraf majoren led. Den groggälskande majoren kände sig imellertid nu något kryare och bad sin vän om tillstånd att få gå ut. Doktor B., som, i parentes sagdt, sjelf aldrig försummade att taga sin 11-grogg, biföll majorens begäran och lånade till och med sina bottiner till omhölje åt vännens svullna fötter, men förmanade honom på det kraftigaste att akta sig för krogen, hvilket majoren högtidligen lofvade.

Men det begaf sig att doktorn dagen derpå besökte sitt favoritvärdshus, och fick se sin vän majoren sitta vid ett bord, sysselsatt med tillredandet af en bastant förmiddagsgrogg. Förgrymmad öfver en sådan trolöshet, utropade B. i vredesmod:

— Major, hvad gör du?

— Dricker grogg! — svarade majoren lugnt. — Och för resten är saken den, att då jag kom midtför det här nästet, så veko dina stöflar af — och jag måste naturligtvis följa med.

Digitized by Google

En liten roman

i tre kapitel.

Kapitlet 1.

Jenny var nu nitton år,
vacker var hon kan ni finna
deraf att, som ni förstår,
hon i stycket blir hjeltinna.

Godt och väl, så slipper jag
henne närmare beskrifva,
räkna upp dess små behag, —
farligt nog det kunde blifva

Farligt! — jojo! uti brand
skulle det mång' hjertan tända
just, go' herrar! just ibland
eder sjelfva, och kanhända ...

Ja, kanhända äfven jag
kunde falla uti snaran.
Jo, då blef det annat slag! —
Nej, jag skyndar mig från faran!

Nu det hänger deruppå
att en hjelte kunna finna:
i romaner brukas så,
att ha hjelte och hjeltinna.

Digitized by Google

Mörkblå ögon skall han ha
och kastaniebruna lockar,
små mustacher — tra la la!
ah, det är just det, som lockar!

Dertill måste han också
heta Rudolf; himlaburen
af de sköna blir han då
och till hjelte klippt och skuren.

Så vår hjelte skall se ut,
Rudolf får han också heta;
när vi läst romanen slut,
få vi mer om honom veta.

Se så der! nu har jag då
älskare och älskarinna.
I kapitel numro två
skola de af kärlek brinna.

Kapitlet 2.

Jenny gick en aftonstund
helt allena, tyst och varligt,
i sin pappas gröna lund. —
Kunde det väl vara farligt!

Himlen var så klar och ren,
ej en molnfläck på asuren,
fågeln qvittrade på gren'
och i hagen böla' tjuren.

Genom lunden sakta gled
fram en bäck med silfveryta;
vid dess rand hon slog sig ned, —
säg, hvem kan väl det förtryta?

Hvad kon tänkte på i dag,
kunde hon ej sjelf förklara,
och, förstås, änn' mindre jag,
derför låta vi det vara.

Under det att hon der satt,
föll det Amor just i hågen

Digitized by Google

att få ställa till ett spratt;
skalken redan spände bågen.

Framför Jenny Rudolf stod,
hvarifrån han kom vet ingen. —
Jenny blef så röd som blod,
Amor flaxade med vingen.

Rudolf såg förtjust på mön,
Jenny blygsamt blicken sänkte;
Rudolf sad' hvad hon är skön!
Ack, hvad han är skön! hon tänkte.

Kors, bevars, så'nt äfventyr!
Närmre henne han sig smyger;
Amor lägger an — ge fyr!
strängen klingar, pilen flyger.

Bådas hjertan pilen når.
Rudolf om sin kärlek hackar
och till svar en blick han får — — —
då kom pappa! — jo, jag tackar!

Det blef andra bullar af!
pappa fräste till som katten;
älskar'n han en örfil gaf,
Jenny gråter hela natten.

Kapitlet 3.

Uti Jennys pappas hus
var ett stök och bråk och väsen,
fjäsk och spring och sus och dus —
nå, förstår ni inte chaisen?

Jennys bröllop skulle stå
nu med Rudolf — jojo men — san!
Att derhän det skulle gå,
insåg jag för längse'n — san.

Men hur detta gått i lag
är så långsamt och så tråkigt
att berätta, tycker jag,
ty allt krångel är så bråkigt.

Digitized by Google

Alltnog: huru än det gick
efter den der sinkadusen,
Rudolf dock sin Jenny fick,
och det är just sjelfva susen!

Nu var deras bröllopsdag, —
lustigt lif i alla kanter;
dit kom prosten, dit kom jag,
flickor, gubbar, barn och tanter.

Ack, man så välkommen var! —
kaffe bjöds med rån och kaka;
punschen var så fin och rar,
bischoffen jag glömde smaka.

Snart man sig i dansen gaf:
valser, polskor och polketter,
hi och hej! vid ljudet af
basviol och klarinetter.

Rudolf var så glad och kär,
Jenny var så — — kors, att ordet
skulle halka bort så der!
Nu man satte sig till bordet.

Jag till granne fick en fru,
som på näsan bar en vårta;
hon åt intet, jag som sju
båd' af pudding, stek och tårta.

Nu så sade prosten så:
"de nygiftas skål vi dricka,"
och mitt glas jag fyllde då,
tömde det till punkt och pricka.

Se'n tog jag min gamla hatt,
för att ge mig af på vägen.
Jenny, då jag sad': *"god natt!"*
blef, kantänka, helt förlägen.

Bbg.

Digitized by Google

Studentminnen.

Adjunkt X. i H., känd för ytterlig snålhet, brukade under sin studenttid till sina frukostmål köpa en korf, hvilken räckte under hela terminen. Han gned nämligen med korfven ett par tag på en brödskifva, och sålunda åt han både korf och bröd.

Samma person hemtade till sina middagar endast supanmat och denna alltid bestående af ärter eller kål. Som han tyckte det vara för dyrt att derjemte köpa fläsk härtill för hvarje gång, skaffade han sig en fläsksvål, hvaraf han skar ett litet stycke, band detta fast vid en tråd, och, sedan han förtärt en sked ärter, sväljde han fläsksvålen, drog derpå denna upp igen och fortfor så omvexlande, till den sista skeden, då han aftog tråden från svålen, samt åt upp denna som dessert.

Digitized by Google

Som X. af sin fader, hvilken var mycket rik, hade ett ganska betydligt gage i månaden, samlade han sig redan som student en liten förmögenhet. Då han sedan blef adjunkt i H. fortfor han på samma sätt. Till sina frukostar åt han då en bulle, men köpte en hel korg full, för att få dem för bättre pris. En gång voro hos honom några skolynglingar på efterlexa och då han under tiden aflägsnade sig i ett ärende, passade en af dem på tillfället och bet en bit af en bulle ur den i samma rum stående korgen, men lade i stället dit en 2-styfver. Dagen derpå höll X. i skolan ett litet tal öfver sjunde budet, "men" — sade han — "denna gång vill jag ej vidtaga någon åtgärd för att upptäcka tjufven, då han så frikostigt ersatt skadan".

En student, som stammade mycket, hade en tid vistats på landet. Då han kom igen tillfrågades han af en kamrat, hvad han nu skulle taga sig till. Han började stamma förskräckligt och kunde ej få fram ett ord. "Ah! jag förstår", inföll vännen, "du ämnar gå in vid stambanan".

Stadskomminister W., numera afliden, var redan som student mycket distrait. Han tjenstgjorde en gång som hjelpprest och predikade öfver menniskornas tillstånd i evigheten samt började med att beskrifva helvetets plågor. Som dessa togo lång tid, och han råkade se på klockan, fann han att predikan räckt en hel timma. Han tyckte det då vara tid att sluta, och, troende sig hafva beskrifvit *himlens fröjder*, slöt han sin predikan med följande ord: "Eja! voro vi der! Amen."

Biskop M. infann sig en dag i kyrkan, då W., blifven komminister, skulle predika. Kyrkobetjenten skyn-

Digitized by Google

dade sig att härom underrätta W., på det han skulle akta sig för att begå någon faute. W. svarade den bugande kyrkobetjenten: “sköt du din plats och se till, att han sitter stilla i bänken!“

W. var, som det hette, Greifswaldsmagister och var häröfver mycket stolt, samt visade sitt diplom vid alla möjliga tillfällen. Han hade en gång fått en ny adjunkt och då denne tyckte sig hafva sett diplomet nog många gånger, blef han ledsen derpå. En gång sade W. igen: “jag är Greifswaldsmagister, se mitt betyg, har fått egregie laudatur, se sjelf: *“egregie stetit!“* Adjunkten inföll: “Det betyder ju: han stod der vackert“. — “Dumt!“ sade W., men visade sedan aldrig mer sitt betyg.

Digitized by Google

Innehåll saknas i digitaliseringen.

Digitized by Google

Digitized by Google

Pris 1 Rdr Rmt.

Digitized by Google